

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การดำเนินการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนใน
ต่างประเทศ (ศุนย์ กศน.) เป็นกลไกในการเสริมสร้าง
ชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียน
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
(ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โฟลด์ นอร์เวย์

จัดทำโดย นายพงศ์ปราชญ์ มากแจ้ง
รหัส 7016

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ปี 2558
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study)

เรื่อง การดำเนินการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนใน
ต่างประเทศ (ศูนย์ กศน.) เป็นกลไกในการเสริมสร้าง
ชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียน
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
(ศกร.กศน.) เขตเอิสท์ฟ็อลด์ นอร์เวย์

จัดทำโดย นายพงศ์ปราชญ์ มากแจ้ง
รหัส 7016

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ปี 2558
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ורתัย กักผล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต เพ็ญศักดิ์ ชลารักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ.....

(เอกอัครราชทูต จันทรทิพา ภู่อระกูล)

อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง “การดำเนินการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ (ศูนย์ กศน.) เป็นกลไกในการเสริมสร้างชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โฟลด์ นอร์เวย์” ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาถึงภาพรวมของการจัดการศึกษานอกระบบ (กศน.) ให้แก่คนไทยในต่างประเทศที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย หรือ “ ศกร.กศน. ” ในต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นหน่วยจัดการศึกษาย่อยของ กศน. ในพื้นที่ โดยใช้ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ ประเทศนอร์เวย์ เป็นกรณีศึกษา ผ่านการเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ อาทิ การสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์บุคคลแบบเฉพาะเจาะจง และการจัดทำแบบสอบถาม เป็นต้น ตลอดจน ศึกษาถึงเครื่องมือทางด้านการบริหารและงบประมาณที่กระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโลมีอยู่ในปัจจุบัน ก่อนที่จะนำมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือ SWOT Analysis โดยทำการแยกแยะจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ของการดำเนินงานปัจจุบันของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ในการสนับสนุนให้ ศกร.กศน. เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพสำหรับเสริมสร้างชุมชนไทยในนอร์เวย์ให้มีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืนในอนาคต โดยใช้ “การศึกษา” เป็นเครื่องมือสำคัญ

ทั้งนี้ จากผลการศึกษา สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล เพื่อช่วยส่งเสริมให้ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างชุมชนไทยในนอร์เวย์ที่เข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขจุดด้อย (weak) และอุปสรรค (threat) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมจุดเด่น (strength) และขยายโอกาส (opportunity) ดังนี้

1. การแก้ไขจุดด้อยและอุปสรรค ประกอบด้วย

1.1 ด้านสถานที่จัดการเรียนการสอน/การคมนาคม ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้ ศกร.กศน. ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนสาขาขึ้นที่กรุงออสโล และ 2) การส่งเสริมให้มีการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล เช่น CD/DVD หรือ ระบบ video conference หรือทางสื่อ online ต่างๆ

1.2 ด้านงบประมาณ ได้แก่ 1) การจัดสรรงบประมาณเฉพาะ ให้แก่สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ เพื่อใช้สำหรับสนับสนุนการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เป็นประจำทุกปี และ 2) การให้ผู้บริหารของสถานเอกอัครราชทูตฯ พบปะกับผู้บริหารของหน่วยงานท้องถิ่นนอร์เวย์ที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และขอให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมให้กับศูนย์ฯ

1.3 ด้านบุคลากร/หลักสูตร ได้แก่ 1) การจัดทำโครงการนำผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยไปอบรมวิชาชีวิตระยะสั้นให้แก่บุคลากรและนักเรียนของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ รวมถึง ศกร.กศน. ในประเทศใกล้เคียง โดยเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ 2) สถานเอกอัครราชทูตฯ ช่วยสรรหาคนไทยที่มีความสามารถให้เข้ามาเป็นครูอาสาสมัคร หรือ

วิทยาการในบางหลักสูตรให้กับศูนย์ฯ 3) ส่งเสริมให้ข้าราชการ คู่สมรส และเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่มีความพร้อมทำหน้าที่เป็นครูอาสาสมัครหรือวิทยากรให้กับ ศกร.กศน. และ 4) การแสดงความชื่นชมโดยการมอบประกาศนียบัตร หรือ การจัดเลี้ยงขอบคุณให้แก่บุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และกระตุ้นให้คนไทยอื่นๆ เกิดความสนใจที่จะเข้ามาช่วยเหลืองานของ ศกร.กศน.

1.4 ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ ศกร.กศน. ได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ตนเอง ผ่านกิจกรรมต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ 2) การจัดการประชุมระหว่าง ศกร.กศน. กับสมาคมไทยอื่นๆ ที่สนใจจะจัดการเรียนการสอนนอกระบบฯ และ 3) ใช้ website และ อีเมลล์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ลงข่าวกิจกรรมและเชื่อมโยง link กับ website ของ ศกร.กศน.

2. การเสริมจุดเด่นและขยายโอกาส ประกอบด้วย

2.1 การขยายความร่วมมือกับหน่วยงาน/บุคคลภายนอก ได้แก่ 1) การใช้ประโยชน์จากเครือข่าย Friends of Thailand ของสถานเอกอัครราชทูตฯ 2) การจับมือของ ศกร.กศน. เขตเอสทีโฟลด์ ในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเครือข่ายสมาคมไทยในยุโรปที่ ศกร.กศน. เป็นสมาชิกอยู่ อาทิ การประชุมเครือข่ายหญิงไทยในยุโรป และ 3) การเชิญผู้บริหารของ ศกร.กศน. ได้เข้าร่วมในงานเลี้ยงรับรองต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในวาระที่เหมาะสม เพื่อสร้างเครือข่ายติดต่อกับบุคคลในแวดวงต่างๆ ของฝ่ายนอร์เวย์

2.2 การเพิ่มบทบาทในการเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนไทย ได้แก่ การผลักดันให้ ศกร.กศน. เป็นองค์กรนำของสมาคมไทยในนอร์เวย์ ในการเสนอความเห็นหรือข้อเรียกร้อง (lobby) กับหน่วยงานของนอร์เวย์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนไทยในนอร์เวย์

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า เช่น 1) การจัดส่งสื่อการเรียนการสอนให้กับ ศกร.กศน. ต่างๆ ผ่านระบบอีเมลล์การทูต ควบคู่ไปกับ การปรับปรุงรูปแบบสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและเป็นการลดภาระการจัดส่งด้วย อาทิ บรรจุลงในแผ่น CD หรือ thumb drive หรือ จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่าน internet เป็นต้น 2) การทำโครงการฝึกอบรมให้แก่นักศึกษา กศน. ในประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ที่สนใจจะเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ และ 3) การเชิญบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมเป็นวิทยากรในโครงการของกระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชุมชนไทยในต่างประเทศ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร นักบริหารการทูต รุ่นที่ 7 ประจำปี 2558 โดยผู้เขียนได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูงจากคณะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรทัย ก๊กผล เอกอัครราชทูต เพ็ญศักดิ์ ชลารักษ์ และเอกอัครราชทูต จันทรทิพา ภูตระกูล ซึ่งได้กรุณาให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณเอกอัครราชทูต จักร บุญ-หลง เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่เล็งเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการศึกษานอกระบบที่มีต่อการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ รวมทั้ง ยังได้ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการจัดทำรายงานการศึกษาฯ ฉบับนี้ แก่ผู้เขียนด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกกระทรวงการต่างประเทศซึ่งได้กรุณาสันับสนุนข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และขออนุญาตระบุนาม เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณจากใจจริง ไว้ ณ โอกาสนี้ ประกอบด้วย

1. ศกร.กชน. เขตเอสทีโฟลด์ ได้แก่ อาจารย์พัฒนา จันทรศร และอาจารย์ชนกมล โพธิศรี
2. สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ อาจารย์บุษบงค์ รักเรียน อาจารย์พิมพ์ใจ ศิริสาคร อาจารย์วรชรรณ บันลือฤทธิ์ และอาจารย์สมใจ นิธินันท์
3. กระทรวงการต่างประเทศ ได้แก่ คุณวีรกา มุทิตาภรณ์ (สำนักนโยบายและแผน) คุณวุฒิโรจน์ รัตนสิงห์ (กรมการกงสุล) และคุณชวตล นิปธานนท์ (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร)

ขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศ เทวะวงศ์วโรปการ ที่จัดหลักสูตรนักบริหารการทูตได้อย่างน่าสนใจและเต็มเปี่ยมไปด้วยเนื้อหาสาระอันเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในงานราชการของผู้เข้ารับการอบรม นอกจากนี้ ผู้เขียนยังรู้สึกประทับใจเป็นพิเศษต่อท่านผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ ทุกท่าน ที่ได้ให้ความดูแลเอาใจใส่และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เขียนและเพื่อนร่วมหลักสูตร ด้วยมิตรภาพและไม่ตรีจิตเป็นอย่างดียิ่ง

สุดท้ายนี้ หากผลของรายงานการศึกษาฯ ฉบับนี้ จะบังเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในทางใดทางหนึ่งแล้วไซ้ ผู้เขียนใคร่ขอยกความดีทั้งหมดมอบให้แก่ บิดา (รองศาสตราจารย์สมปอง มากแจ้ง) และมารดาของผู้เขียน (รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพร มากแจ้ง) ผู้ซึ่งอยู่เบื้องหลังความสนใจของผู้เขียนที่จะเสนอรายงานการศึกษาส่วนบุคคล ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำรายงานฯ ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดีสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้

พงศ์ปราชญ์ มากแจ้ง

กรกฎาคม 2558

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	5
1.4 ประโยชน์ของการศึกษา	5
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดทฤษฎี	6
2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
2.3 สรุปกรอบแนวคิด	10
บทที่ 3 ผลการศึกษา	11
3.1 บทบาทและหน้าที่และการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการบริหารจัดการ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ในภาพรวม	12
3.2 สถานการณ์ดำเนินการปัจจุบันของ ศกร.กศน. เขตเออีซีโฟลด์	19
3.3 เครื่องมือด้านการบริหารและงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ในปัจจุบัน ที่อาจใช้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. เขตเออีซีโฟลด์	22
3.4 ความต้องการการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อกิจกรรมของ ศกร.กศน. เขตเออีซีโฟลด์ ในอนาคต	26
3.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	31
บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	33
4.1 สรุปผลการศึกษา	33
4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	34
บรรณานุกรม	39

ภาคผนวก	41
ก รายชื่อสมาคมไทยและวัดไทยในนอร์เวย์	42
ข รายชื่อครูอาสาของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์ ประจำปี 2553-2558	44
ค หลักสูตรที่ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์เปิดสอน และจำนวนผู้สมัครเรียน หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552-2557	46
ง สรุปผลแบบสอบถาม	47
ประวัติผู้เขียน	51

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การจัดสรรงบประมาณภายใต้บังคับควบคุมดูแลคนไทยฯ ในช่วง 3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา ของกระทรวงการต่างประเทศ	23
ตารางที่ 2	ภาพรวมงบประมาณการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทยฯ ที่สถานเอกอัครราชทูตได้รับการจัดสรรจากกระทรวงการต่างประเทศ	24
ตารางที่ 3	การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน ศกร.กศน. เขตเออีทีโพลด์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ	25
ตารางที่ 4	ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	29
ตารางที่ 5	สรุปบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสนับสนุนภารกิจของศูนย์ ศกร.กศน.	30
ตารางที่ 6	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือ SWOT Analysis	31
ตารางที่ 7	รายชื่อสมาคมไทยในนอร์เวย์	42
ตารางที่ 8	รายชื่อวัดไทยในนอร์เวย์	43
ตารางที่ 9	รายชื่อครูอาสาประจำปีการศึกษา 2553 –2558	44
ตารางที่ 10	รายชื่อครูอาสาที่ขอลาพักประจำปีการศึกษา 2553 –2558	45
ตารางที่ 11	หลักสูตรที่ ศกร.กศน. เขตเออีทีโพลด์เปิดสอน และจำนวนผู้สมัครเรียนหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552–2557	46

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	โครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลัง	14
ภาพที่ 2	ผังการบริหารจัดการ กศน. ในต่างประเทศ	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยและราชอาณาจักรนอร์เวย์สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันตั้งแต่ปี 2448 โดยตลอดระยะเวลา 110 ปีที่ผ่านมา ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศในภาพรวมเป็นไปอย่างราบรื่น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม โดยมีพื้นฐานที่สำคัญมาจากความใกล้ชิดของพระราชวงศ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับพระประมุขของทั้งสองฝ่าย อย่างน้อยใน 3 วาระ ได้แก่ 1) การเสด็จประพาสนอร์เวย์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ระหว่างวันที่ 5 กรกฎาคม-1 สิงหาคม 2450 (เสด็จประพาสยุโรปครั้งที่ 2) โดยทรงได้รับการถวายการรับเสด็จฯ เป็นอย่างดีจากสมเด็จพระราชาธิบดี Haagen ที่ 7 และพระราชินี Maud แห่งนอร์เวย์ ซึ่งนอกจากจะเป็นจุดกำเนิดของสายสัมพันธ์อันยาวนานระหว่างสองราชอาณาจักรมาจนถึงปัจจุบันแล้ว การเสด็จประพาสในครั้งนั้น ยังทำให้ประเทศไทย (สยาม) และคนไทย ได้รับความสนใจและเป็นที่รู้จักมากขึ้นในหมู่ชาวนอร์เวย์ด้วย เนื่องจากการเสด็จฯ เยือนของพระมหากษัตริย์จากทวีปเอเชีย พระองค์แรกภายหลังจากที่นอร์เวย์เพิ่งได้รับเอกราชจากสวีเดน ในปี 2448 2) การเสด็จฯ เยือนนอร์เวย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ระหว่างวันที่ 19-21 กันยายน 2503 และ 3) การเสด็จฯ เยือนประเทศไทยของสมเด็จพระราชาธิบดี Olav ที่ 5 ระหว่างวันที่ 15-23 มกราคม 2508 ในฐานะพระราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งในครั้งนั้น เจ้าชาย Harald มกุฎราชกุมาร (ปัจจุบันคือสมเด็จพระราชาธิบดี Harald ที่ 5) ได้มีโอกาสตามเสด็จฯ พระราชบิดาเยือนประเทศไทยด้วย

นอกจากการเยือนในระดับพระราชวงศ์แล้ว บุคคลสำคัญในรัฐบาลของทั้งสองฝ่ายยังได้มีการพบปะหารือและแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ โดยล่าสุดนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้พบหารือทวิภาคีกับนายเจนส์ สโตลเตนเบิร์ก (Jens Stoltenberg) นายกรัฐมนตรีของนอร์เวย์ ที่เวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างการประชุมผู้นำ ASEM ครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2555

นอกเหนือจากความสัมพันธ์ทางการเมืองดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันทั้งสองประเทศยังมีความร่วมมือและผลประโยชน์ร่วมกันทางเศรษฐกิจที่แน่นแฟ้นและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคต ได้แก่

1) ด้านการค้า จากสถิติของกระทรวงพาณิชย์ ในปี 2557 การค้ารวมสองฝ่ายมีมูลค่า 731.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 17.52 โดยไทยส่งออก มูลค่า 386.22 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวถึงร้อยละ 99.95 และนำเข้า มูลค่า 345.62 ลดลงร้อยละ 19.54 โดยสินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังตลาดนอร์เวย์ อาทิ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศ ผลิตภัณฑ์พลาสติก เครื่องรับส่งวิทยุโทรทัศน์ ผัก-ผลไม้กระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง ผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น

ส่วนสินค้าที่นอร์เวย์ส่งออกมาไทย อาทิ ปู๋ ผลิตภัณฑ์ประมง ผลิตภัณฑ์กระดาศ เคมีภัณฑ์ เครื่องไฟฟ้า/อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ เป็นต้น

2) ด้านการลงทุน จากนอร์เวย์-มีบริษัทข้ามชาติของนอร์เวย์ที่ลงทุนในประเทศไทย เช่น Telenor (ร่วมทุนกับบริษัท DTAC) Yara (ปุ๋ยและเคมี) , Norske Skog (กระดาษหนังสือพิมพ์) และ Jotun (สีทาผนัง) เป็นต้น โดยในปี 2556 มีการลงทุนใหม่จากนอร์เวย์ ได้แก่ บริษัท Siam Metal Recycle ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI เพื่อสร้างโรงงานรีไซเคิลฝุ่นจากเตาหลอมอาร์คไฟฟ้าหรือฝุ่นแดง (EAF Dust) มูลค่า 1,318 ล้านบาท โดยใช้เทคโนโลยี Plasma Technology กำลังผลิต 100,000 ตัน/ปี จากไทย 1) กลุ่มบริษัทเจริญอักษร (ซี.เอ.เอส. กรุ๊ปส์) ได้เข้าซื้อกิจการบริษัท นอร์สเค้ สคู้ด (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตกระดาษที่ใช้สำหรับหนังสือพิมพ์แห่งเดียวในประเทศไทย และมีบริษัทแม่เป็นสัญชาตินอร์เวย์ โดยเข้าถือหุ้นร้อยละ 94 ของหุ้นทั้งหมด 2) บริษัท SCG Chemicals ซื้อกิจการบริษัท Norner ซึ่งเป็นบริษัทวิจัยปิโตรเคมีของนอร์เวย์ เมื่อเดือนกันยายน 2557 และ 3) บริษัท Thai Union Frozen Product (TUF) ซื้อกิจการของบริษัท King Oscar Holding ของนอร์เวย์ ซึ่งประกอบธุรกิจโรงงานปลาแช่แข็งกระป๋อง อันดับ 1 ใน 10 ของโลก เมื่อเดือนกันยายน 2557 ที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ได้มีการจัดตั้งหอการค้าไทย-นอร์เวย์ ขึ้นตั้งแต่ปี 2539 มีสมาชิกที่เป็นบริษัทของนอร์เวย์และไทยรวมกันประมาณ 70 บริษัทในปัจจุบัน โดยมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางเชื่อมโยงการลงทุน การซื้อ-ขาย และอำนวยความสะดวก/ให้ข้อมูลในการลงทุนและประกอบธุรกิจแก่บริษัททั้งของไทยและนอร์เวย์ที่สนใจจะดำเนินธุรกิจในทั้งสองประเทศ

3) ด้านการท่องเที่ยว จากสถิติของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในปี 2557 มีนักท่องเที่ยวจากนอร์เวย์เดินทางมาไทย จำนวน 147,145 (ร้อยละ 3 ของประชากรนอร์เวย์) ลดลงเล็กน้อยจากปี 2556 ที่มีจำนวน 154,402 คน ทั้งนี้ ตลาดท่องเที่ยวไทยนับว่าเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่นักท่องเที่ยวจากนอร์เวย์ ซึ่งถือว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยกว่าครึ่งหนึ่งนิยมเดินทางมาพักผ่อนมากกว่า 30 วันและมีการใช้จ่ายใช้สอยเป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวจากยุโรปอีกหลายประเทศ

นอกจากนี้ ในส่วนของความร่วมมือทางวิชาการ นอร์เวย์เป็นแหล่งองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับไทย โดยเฉพาะสาขาที่นอร์เวย์มีความเชี่ยวชาญ อาทิ ประมง การออกแบบผลิตภัณฑ์ เทคโนโลยี น้ำมันและก๊าซ รวมถึงพลังงานทดแทน (พลังงานน้ำ) และการวิจัยชีวโลกเหนือ เป็นต้น ทั้งนี้ ความร่วมมือทางวิชาการของทั้งสองประเทศในปัจจุบัน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ 1) ระดับรัฐบาล ได้แก่ ด้านประมง ผ่านความตกลงระหว่างกรมประมงกับสำนักงานความร่วมมือในการพัฒนาแห่งนอร์เวย์ (NORAD) ในโครงการ Post-Tsunami Assessment of the Living Marine Resources and Development of a Strategic Plan of Sustainable Marine Fish Farming (ลงนามเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2547) และความตกลงระหว่างกรมประมงกับสำนักงานความร่วมมือในการพัฒนาแห่งนอร์เวย์ว่าด้วยความร่วมมือในการพัฒนาด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลและการประเมินแหล่งทรัพยากรการประมงในทะเลอันดามันประเทศไทย (ลงนามเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2550) และ ด้านการเก็บกู้ทุ่นระเบิด ผ่านบันทึกความเข้าใจระหว่างศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติกับองค์การความช่วยเหลือแห่งชาวนอร์เวย์ หรือ Norwegian People Aid (NPA) (ลงนามเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2553) และ 2) ระดับหน่วยงาน ซึ่งอยู่ในรูปแบบความตกลงแลกเปลี่ยน

บุคลากรและนักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของไทยกับนอร์เวย์ อาทิ ระหว่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ Norwegian Business School (BI) (ด้านบริหารธุรกิจ)/สถาบันอาศรมศิลป์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับ The Oslo School of Architecture and Design (AHO) (ด้านการออกแบบ)/มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับ University of Bergen เป็นต้น

นอกจากนี้ ในอนาคตฝ่ายไทยยังมีความสนใจที่จะมีความร่วมมือกับนอร์เวย์ในด้านการศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ชีวโลกเขตอาร์กติก (ขั้วโลกเหนือ) อีกด้วย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 12-15 มีนาคม 2556 ได้ทรงมีพระราชดำริให้นักวิทยาศาสตร์ไทยเข้าร่วมการศึกษาวิจัยวิทยาศาสตร์ชีวโลกเขตอาร์กติก (ขั้วโลกเหนือ) กับนอร์เวย์ เพื่อสร้างความร่วมมือในระยะยาว โดยล่าสุด ได้มีการจัดคณะผู้แทนจากสถาบันวิทยาศาสตร์/วิจัยของไทย ได้แก่ สวทช. คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาฯ NIDA จปร. และสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ เดินทางเยือนนอร์เวย์ เมื่อวันที่ 22-28 ตุลาคม 2557 เพื่อหารือกับมหาวิทยาลัยสวาลบาร์ด (UNIS: University Centre in Svalbard) และสถาบันขั้วโลกเหนือแห่งนอร์เวย์ (NPI: Norwegian Polar Institute) ซึ่งทั้งสองฝ่ายต่างเห็นพ้องที่จะแลกเปลี่ยนนักศึกษาและนักวิจัยระหว่างกันต่อไป

ไม่เฉพาะความสัมพันธ์และความร่วมมือในระดับทวิภาคีที่มีพัฒนาการก้าวหน้ามาอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่ในระดับภูมิภาค/พหุภาคี ไทยและนอร์เวย์ยังมีความร่วมมือที่ใกล้ชิดกันในเวทีความร่วมมือต่างๆ ที่ทั้งสองฝ่ายเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ที่สำคัญได้แก่ การประชุมเอเชีย-ยุโรป (ASEM) และ ASEAN โดยเฉพาะในกรอบ ASEAN นั้น ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ฝ่ายนอร์เวย์ได้แสดงออกถึงความสนใจอย่างจริงจังที่จะกระชับความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียน และประสงค์ที่จะได้รับสถานะเป็นประเทศคู่เจรจากับอาเซียน นอกเหนือจากการที่นอร์เวย์ได้เข้าเป็นภาคีสันติสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (TAC: Treaty of Amity and Cooperation) เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 พร้อมสนับสนุนเงินจำนวน 7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับจัดตั้ง Norwegian ASEAN Regional Initiatives Fund (NARIF) และร่วมลงนามใน Joint Statement on ASEAN-Norway Partnership เมื่อเดือนสิงหาคม 2557 ที่กรุงเนปิดอว์ เมียนมา เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมความสัมพันธ์ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ระหว่างกันด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเพียงข้อมูลโดยสังเขปเพื่อให้เห็นถึงจุดเริ่มต้น พัฒนาการ และสถานะปัจจุบันของความสัมพันธ์ไทย-นอร์เวย์ อย่างไรก็ตาม การที่จะดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์และความร่วมมือที่เข้มแข็งและยั่งยืนนั้น คงไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพหากปราศจากปัจจัยการสนับสนุนในระดับประชาชนของทั้งสองประเทศด้วยอีกด้านหนึ่ง เนื่องจากในท้ายที่สุดแล้ว ประชาชนจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ หรือ stakeholder หลักของผลจากความสัมพันธ์และความร่วมมือดังกล่าว รวมถึง จะมีส่วนช่วยสนับสนุนและต่อยอดความร่วมมือต่างๆ ที่ภาครัฐได้ริเริ่มไว้ให้ดำเนินไปอย่างยั่งยืนต่อไปด้วย ทั้งนี้ จากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาตินอร์เวย์ (<https://www.ssb.no>) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2556 พบว่ามีคนไทยที่พำนักอยู่ในนอร์เวย์ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 16,559 คน มากเป็นอันดับที่ 15 ของกลุ่มชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในนอร์เวย์ และเป็นอันดับ 3 ในอาเซียน รองจากเวียดนามและฟิลิปปินส์ เป็นที่สังเกตว่า จำนวนคนไทยในนอร์เวย์ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากในช่วง

10 ปีที่ผ่านมา จากปี 2544 ที่มีอยู่เพียง 3,738 คน ทั้งนี้ ตามข้อมูลของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในปี 2557 พบว่ามีการจัดตั้งสมาคมของคนไทยตามเมืองต่างๆ จำนวน 23 สมาคม และมีวัดไทยทั้งสิ้น 12 แห่ง (ดูภาคผนวก ก) แม้ว่าตลอดเวลาที่ผ่านมา สถานเอกอัครราชทูตฯ จะได้มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการให้บริการกงสุลสัญจร การอบรมกฎหมายและสุขภาพจิต การจัดงานพบปะสังสรรค์ระหว่างคนไทยตามเมืองต่างๆ และการส่งเสริมการจัดงานพิธีในวันสำคัญของไทย/และพุทธศาสนา ตลอดจน การจัดงานเทศกาลไทย (Thai Festival) เป็นต้น แต่เมื่อคำนึงถึงจำนวนคนไทยที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่ สถานเอกอัครราชทูตฯ มีอัตรากำลังข้าราชการเพียง 4 คน กอปรกับข้อจำกัดด้านงบประมาณ จึงค่อนข้างเป็นการยากที่จะสามารถดำเนินกิจกรรมและบริการต่างๆ ให้แก่คนไทยได้อย่างครอบคลุม ดังนั้น เพื่อให้สถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถปฏิบัติการกิจตอบสนองยุทธศาสตร์ของกระทรวงฯ ในการส่งเสริมและรักษาผลประโยชน์ของคนไทย และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จะต้องแสวงหาความร่วมมือและเป็นพันธมิตรกับสมาคมไทยต่างๆ ที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้สมาคมเหล่านี้เป็นเครื่องมือของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าปัจจุบันในนอร์เวย์จะมีสมาคมไทยอยู่ถึง 23 สมาคม แต่เกือบทั้งหมดจะเน้นการจัดกิจกรรมในเชิงสังคม อาทิ การพบปะสังสรรค์ การจัดงานเทศกาลไทยและงานวันสำคัญต่างๆ ของไทยและพุทธศาสนา ซึ่งแม้ว่าจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสามัคคีและส่งเสริมภาพลักษณ์/วัฒนธรรมไทย แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมระยะสั้นที่เน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะหน้าและไม่ต่อเนื่อง ขณะที่ปัญหาหลักของชุมชนไทยในนอร์เวย์ คือการที่คนไทยส่วนใหญ่เป็นสตรีที่สมรสกับชาวต่างชาติและมีระดับการศึกษาไม่สูงนัก ทำให้มีความอ่อนไหวต่อการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมของนอร์เวย์ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดูแลครอบครัว เนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับการทำงานนอกบ้านทำให้ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างเต็มที่หรือบางรายก็ขาดความรู้ที่จะให้คำแนะนำบุตรหลานได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกลุ่มลูกติดแม่ซึ่งหากไม่ได้รับการชี้แนะแนวทางที่เหมาะสมก็มีความเสี่ยงที่จะมีปัญหาในการปรับตัวและรู้สึกเหินห่างจากความเป็นไทยได้โดยง่าย ซึ่งจะเป็นการสูญเสียโอกาสสำหรับรัฐบาลไทยที่จะได้ใช้ศักยภาพของคนไทย/เยาวชนไทยเหล่านี้ในการทำประโยชน์ให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์ในอนาคต

โดยเหตุนี้ การจะสร้างชุมชนไทยที่เข้มแข็งอย่างยั่งยืนนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการ “ติดอาวุธทางปัญญา” โดยการให้การศึกษาแก่คนไทยและเยาวชนรุ่นใหม่ของไทย ทั้งในกลุ่มลูกติดแม่และกลุ่มลูกครึ่ง เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในนอร์เวย์ได้อย่างราบรื่น ขณะเดียวกันก็มีความภาคภูมิใจในศักยภาพของตนเองและมีความรู้สึกผูกพันกับประเทศไทย ตลอดจน เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จนสามารถเป็นทรัพยากรบุคคลให้กับสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการดำเนินงานด้าน “การทูตสาธารณะ” หรือ “การทูตภาคประชาชน” ที่มีประสิทธิภาพได้ในอนาคต

ทั้งนี้ ในบรรดาสมาคมไทยทั้งหมด ผู้ศึกษาเห็นว่า ศูนย์การเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โฟลด์ ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี 2552 และเป็น ศกร.กศน. แห่งเดียวในนอร์เวย์ขณะนี้ น่าจะสามารถเป็นกลไกที่ช่วยสนับสนุนการทำงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ทั้งใน

ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยและการส่งเสริมความสัมพันธ์/ความเข้าใจในระดับประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจบทบาทและลักษณะการดำเนินงานของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ โดยศึกษากรณี ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ นอร์เวย์

1.2.2 เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ นำมาประกอบการวิเคราะห์หาแนวทางสำหรับสถานเอกอัครราชทูตฯ ที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์ฯ เป็นกลไกหนึ่งในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์อย่างยั่งยืน

1.3 ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

1.3.1 ศึกษาการดำเนินงานของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ โดยใช้กรณีศึกษาของศูนย์ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ เพื่อทำความเข้าใจและรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูตฯ

1.3.2 ศึกษารูปแบบการจัดการ ศกร.กศน. ในประเทศอื่นๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน นำมาเปรียบเทียบกับการทำงานของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ เพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.3.3 ศึกษานโยบายของรัฐบาลและกระทรวงการต่างประเทศ ในการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ ตลอดจน เครื่องมือทางการบริหารและงบประมาณต่างๆ ของกระทรวงการต่างประเทศที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อตอบสนองเป้าหมายในการสนับสนุนให้ ศกร.กศน. เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์ได้อย่างยั่งยืน

1.3.4 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเฉพาะเจาะจง อาทิ บุคลากรของกระทรวงการต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบงานด้าน กศน. และบุคลากรของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์

1.3.5 จัดทำแบบสอบถามบุคลากรของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ และนักเรียนของศูนย์ฯ

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงบริหารเกี่ยวกับแนวทางการสนับสนุนหรือรูปแบบความร่วมมือที่เหมาะสมสำหรับสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทย โดยร่วมมือกับ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ นอร์เวย์

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

ในการศึกษาเรื่อง การดำเนินการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ (ศูนย์ กศน.) เป็นกลไกในการเสริมสร้างชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โพลด์ นอร์เวย์ จะใช้การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม หรือ SWOT Analysis คิดค้นโดยนาย อัลเบิร์ต ฮัมฟรี (Albert Humphrey) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เป็นกรอบในการศึกษาซึ่งประกอบด้วย

- 1) S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร
- 2) W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่างๆ ขององค์กร ซึ่งองค์กรจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหา
- 3) O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร (โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรง ที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายใน)
- 4) T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งองค์กรจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ให้สอดคล้องและพยายามขจัดอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้ได้

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างคามเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในต่างประเทศ และการส่งเสริมระบบการศึกษานอกโรงเรียน นั้น ถือเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ได้รับความความสำคัญจากทุกรัฐบาลของไทยมาอย่างต่อเนื่อง ดังปรากฏหลักฐานล่าสุดในเอกสารราชการของรัฐบาล และงานศึกษาทางวิชาการที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ ที่ประมวลได้ ดังนี้

2.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

“มาตรา 82 รัฐต้องส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค ตลอดจนต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้ง ตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ รัฐต้องส่งเสริมการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวกับนานาประเทศ ตลอดจน ต้องให้ความคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ” ซึ่งหลักการดังกล่าวได้รับการระบุถึงอีกครั้ง

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. 2557 “มาตรา 4 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้”

2.2.2 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

1) คณะรัฐมนตรีของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

“ข้อ 7.5 สนับสนุนการเข้าถึงในระดับประชาชนของนานาประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี และความร่วมมือทางวิชาการกับประเทศกำลังพัฒนาเพื่อให้ประชาชน รัฐบาล และประชาคมระหว่างประเทศมีทัศนคติในทางบวกต่อประชาชนและประเทศไทย”

“ข้อ 7.7 สนับสนุนการทูตเพื่อประชาชน คุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย ดูแลคนไทยและแรงงานไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะคนไทยที่ประกอบอาชีพและมีถิ่นฐานในต่างประเทศ ส่งเสริมบทบาท และความแข็งแกร่งของชุมชนชาวไทยในการรักษาเอกลักษณ์และความเป็นไทย” และ

2) คณะรัฐมนตรีของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

“ข้อ 2.4 เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศบนหลักการที่ว่า นโยบายการต่างประเทศเป็นส่วนประกอบสำคัญของนโยบายองค์รวมทั้งหมดในการบริหารราชการแผ่นดิน ไม่ว่าในด้านการ เมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม โดยจะนำกลไกทางการทูตแบบบูรณาการมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนทั้งทาง ตรงและทางอ้อม เช่น การคุ้มครองดูแลคนไทยและผลประโยชน์ของคนไทยในต่างแดน การแลกเปลี่ยนทางการศึกษา วัฒนธรรม การค้า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการเปิดโลกทัศน์ให้มีลักษณะสากล เป็นต้น”

“ข้อ 4.1 จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้ง การศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้ โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ”

2.2.3 แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2553–2556

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการให้บริการด้านการต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 3.1 “พัฒนาบริการด้านกงสุล ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง และดูแลสิทธิประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศตามสิทธิโดยสอดคล้องกับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศ” โดยหนึ่งในกิจกรรมหลัก ได้แก่ การให้เงินสนับสนุน/เข้าร่วมกิจกรรมของคนไทยในต่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้มีการรวมตัวของชุมชนไทย (กิจกรรมอื่นๆ อาทิ การจัดทำหนังสือเดินทาง การให้บริการงานทะเบียนราษฎร การจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร และการให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศ เป็นต้น)”

2.2.4 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงการต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2558–2561

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและพัฒนาคุณภาพการให้บริการแก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่ 7.2 “พัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการด้านการต่างประเทศ โดยเฉพาะ การกงสุล พิธีการทูต และกฎหมายระหว่างประเทศ”

2.2.5 แผนยุทธศาสตร์ภูมิภาคยุโรป ปี 2556–2560 ของกระทรวงการต่างประเทศ

นอร์เวย์ ได้รับการจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ 2 (Tier II–กลุ่มนอร์ดิก EFTA ยุโรป ตะวันตก และยุโรปใต้) โดยการสร้างให้เกิดชุมชนไทยที่เข้มแข็งได้รับการระบุไว้เป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำหรับประเทศในกลุ่มนี้ คือ

กลยุทธ์ที่ 23.3.3 ด้านสังคม/วัฒนธรรม/ประชาชน/ภาพลักษณ์ของไทย

1) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชนและระหว่างภาคประชาสังคม รวมทั้ง ผลักดันให้ยุโรปลดอุปสรรคการเข้าเมืองและการทำงานสำหรับคนไทย โดยเฉพาะแรงงานที่มีฝีมือช่าง และภาคบริการ (โรงแรม สปา และร้านอาหาร)

2) การส่งเสริมกระแสนิยมไทยและภาพลักษณ์ที่ดีของไทยและให้ชุมชนไทยมีบทบาทมากขึ้นผ่านการใช้การทูตเชิงวัฒนธรรม การทูตสาธารณะ¹ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนไทย และกลุ่ม Friends of Thailand และการใช้ประโยชน์จากชาวยุโรปในไทย

2.2.6 เอกสารของกระทรวงศึกษาธิการ

1) สำเนาบันทีกที่ ศธ 0201.121/260 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2558 สรุปรายงานการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2559–2561 จัดโดยศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้ “ภายในปี 2561 ศกพ. จะเป็นผู้นำในการจัดส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายพิเศษอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน” (กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้แก่ คนไทยในต่างประเทศ ผู้ด้อยโอกาส ผู้พลัดโอกาส และผู้สูงอายุ) โดยมีเป้าหมายให้คนไทยในต่างประเทศได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผ่านการผนึกกำลังความร่วมมือกับเครือข่ายภาคีในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยและมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารองค์กรและจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

2) คู่มือการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์การเรียนรู้ กศน. ในต่างประเทศ จัดพิมพ์โดย ศกพ. โดยเป็นการระดมทุนของศูนย์การเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

¹ “การทูตสาธารณะเป็นเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ อันได้แก่ การเข้าใจความต้องการของประเทศอื่น การรู้จักวัฒนธรรมและประชาชนของประเทศต่างๆ การสื่อสารความคิดเห็นของตนเอง การแก้ไขความเข้าใจผิด และการแสวงหาสิ่งที่เป็นจุดร่วมของสองประเทศ” (คัดลอกจากบางส่วนของรายงานส่วนบุคคล เรื่อง การดำเนินงานการทูตสาธารณะเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในความสัมพันธ์ไทย-กาตาร์” ของนางอรุษา มงคลนาวิน หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 6)

(ศกร.กศน.) ในต่างประเทศ หลักเกณฑ์การจัดตั้ง ศกร.กศน. การจัดหลักสูตร/กิจกรรมต่างๆ และการรายงานประเมินผล

3) เอกสารแนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับคนไทยในต่างประเทศ จัดพิมพ์โดย ศกพ. เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางบริหารจัดการและบทบาทหน้าที่ของ ศกร.กศน. ตลอดจน การออกแบบโครงสร้างหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ และรูปแบบการสนับสนุนของส่วนกลาง (ศกพ.) ต่อ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ

4) คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) จัดพิมพ์ โดย ศกพ. เพื่อเป็นคู่มือในการประเมินและวัดผลการเรียนการสอนของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ สำหรับหลักสูตรพื้นฐาน (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) และหลักสูตรต่อเนื่อง (วิชาชีพ)

ทั้งนี้ จากการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ข้อ 2.2.1–2.2.6 ข้างต้น จะเห็นได้ อย่างชัดเจนว่า การส่งเสริมให้เกิดชุมชนไทยในต่างประเทศที่เข้มแข็งและการส่งเสริมการศึกษานอก ระบบแก่คนไทยในต่างประเทศ นั้น เป็นประเด็นที่รัฐบาลไทยในทุกยุคสมัยต่างก็ให้ความสำคัญ โดย ได้รับการระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาล ตลอดจน แผนงานของทั้งกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ก็โดยเหตุผลที่ว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าสำหรับประเทศไทยและเป็น องค์ประกอบสำคัญของงานด้านการต่างประเทศของรัฐบาล โดยการมีชุมชนไทยที่เข้มแข็งนั้น จะช่วย เสริมการทำงานของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของไทย ตลอดจนสร้างความเข้าใจอันดีในระดับประชาชนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากสามารถ ส่งเสริมให้กลุ่มคนไทยรุ่นใหม่ในต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาที่ดี มีความรู้ความสามารถ ทั้ง ด้านวิชาการและภาษา (ภาษาท้องถิ่นและภาษาไทย) ให้มีความรักและผูกพันกับประเทศไทยได้ ก็จะทำให้รัฐบาลไทยสามารถใช้ประโยชน์จากกลุ่มคนไทยเหล่านี้ในการส่งเสริมและขยายความสัมพันธ์/ ความร่วมมือในมิติต่างๆ กับต่างประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

2.2.7 งานศึกษาทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

จากการสืบค้นผลงานของนักศึกษาหลักสูตรนักบริหารการทูต (นบท.) ของ กระทรวงการต่างประเทศรุ่นที่ผ่านๆ มา พบว่ามีรายงานการศึกษาส่วนบุคคลที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยในนอร์เวย์ 1 รายการ ได้แก่

รายงานของนางสาวพรรณนภา จันทารมย์ (นบท. รุ่นที่ 4) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษานอร์เวย์เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ และการขยายความ สัมพันธ์ในระดับประชาชนสู่ประชาชน” โดยเป็นการศึกษาสภาพการรวมตัวของ สมาคมไทยในนอร์เวย์ รวม 4 สมาคม คือ สมาคมชาวพุทธไทย สมาคมไทย-ทรมเซอร์ สมาคมภาษา และวัฒนธรรมไทย และสมาคมสตรีไทยในนอร์เวย์ เพื่อศึกษาอุปสรรคและข้อจำกัดในการรวมตัวกัน ของชุมชนไทยในนอร์เวย์ พร้อมทั้งเสนอแนวทางการดำเนินการสำหรับกระทรวงการต่างประเทศและ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์ ในช่วง ปี 2556–2558

2.3 สรุปกรอบแนวคิด

รายงานฉบับนี้ จะเป็นการนำข้อมูลซึ่งได้รับจากวิธีการดำเนินการศึกษาในบทที่ 1 ซึ่งได้แก่ การสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์บุคคล และแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ถึงข้อเด่น ข้อด้อย โอกาส และอุปสรรค ของการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเออีศท์โฟลด์ ในปัจจุบัน โดยเปรียบเทียบกับเครื่องมือทางด้านบริหาร และงบประมาณที่กระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล มีอยู่ ตลอดจน ตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จของ ศกร.กศน. ในบางประเทศ เพื่อนำมา จัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการดำเนินโครงการ/แผนงาน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ ศกร.กศน. เขตเออีศท์โฟลด์ สามารถเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการ เสริมสร้างชุมชนไทยในนอร์เวย์ให้มีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 3

ผลการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การดำเนินการให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในต่างประเทศ (ศูนย์ กศน.) เป็นกลไกในการเสริมสร้างชุมชนไทยให้เข้มแข็ง: กรณีศึกษาศูนย์การเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โฟลด์ นอร์เวย์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีเก็บข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย

1) การสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตามที่ปรากฏในบทที่ 2 ร่วมกับ การสืบค้นเอกสาร/ตัวเลขสถิติเพิ่มเติมจากกรมการกงสุล สำนักนโยบายและแผนของกระทรวงการต่างประเทศ และ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์

2) การสัมภาษณ์บุคคลแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ บุคลากรกระทรวงการต่างประเทศ บุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษานอกระบบ และบุคลากรของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์

3) จัดทำแบบสอบถามบุคลากรและนักเรียนของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์

ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ

1) เพื่อทำความเข้าใจบทบาทและลักษณะการดำเนินงานของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ โดยศึกษากรณีศูนย์ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ นอร์เวย์ และ

2) เพื่อรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ นำมาประกอบการวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎี SWOT เพื่อแสวงหาแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสมสำหรับสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยมีเป้าหมายให้ศูนย์ฯ เป็นกลไกหนึ่งในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในนอร์เวย์ได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

สำหรับสาระในบทนี้ จะให้ความสำคัญกับเนื้อหาใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ และการบริหารจัดการ ศกร.กศน. ในต่างประเทศในภาพรวม 2) สถานะการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในปัจจุบัน 3) เครื่องมือด้านการบริหารและงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตฯ ในปัจจุบัน ที่อาจสามารถนำมาใช้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ และ 4) ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการสนับสนุน/ความร่วมมือของกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อกิจกรรมของ ศกร.กศน. ในอนาคต โดยในช่วงท้ายผู้ศึกษาจะได้ทำการประมวลข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาใน 4 ประเด็นข้างต้น มาวิเคราะห์ในรูปแบบของ SWOT Analysis เพื่อแยกแยะให้เห็นถึง ข้อเด่น ข้อด้อย โอกาส และอุปสรรค ของการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ ในปัจจุบัน ก่อนที่จะจัดทำ

เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ในบทที่ 4 ต่อไป

3.1 บทบาทและหน้าที่และการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการบริหารจัดการ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ในภาพรวม

3.1.1 ความเป็นมาของการจัดการเรียนการสอนนอกระบบ (กศน.) ในต่างประเทศ

แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนให้แก่คนไทยในต่างประเทศได้ถูกริเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกโดยพระธรรมราชาวัตร (หลวงเตี้ย) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม ซึ่งได้เดินทางไปเผยแพร่พระพุทธศาสนาและจัดสร้างวัดไทยขึ้นที่นครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา (ก่อตั้งปี 2515) โดยในปี 2529 ท่านได้ขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ไปช่วยจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กไทยซึ่งเป็นลูกติดแม่และลูกครึ่ง ให้ได้มีโอกาสเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรม และประเพณีไทย พร้อมกับขออนุมัติจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ปัจจุบันคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) เปิดเป็นหน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกขึ้นเป็นครั้งแรกที่วัดไทยลอสแอนเจลิส

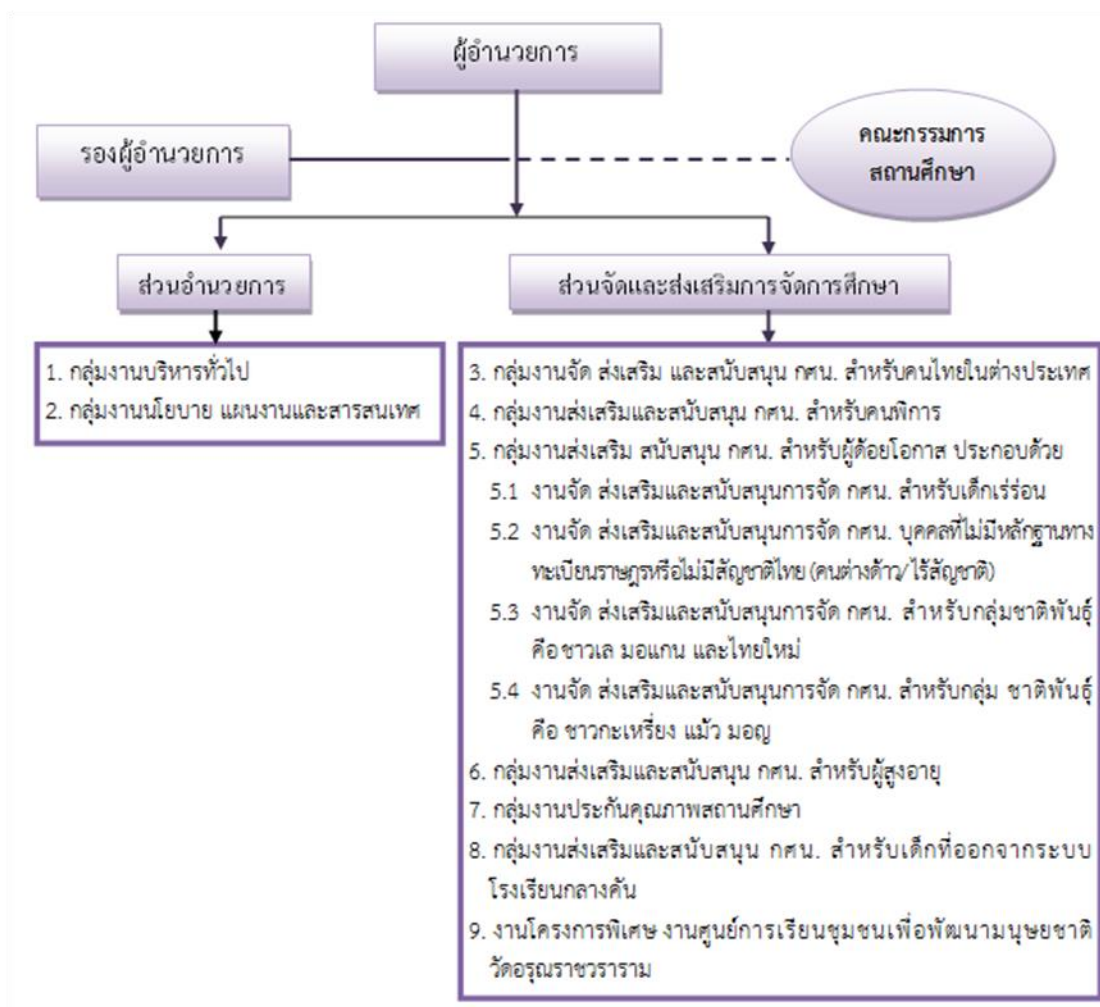
ในส่วนกระทรวงศึกษาธิการเอง ก็ได้มีการพัฒนาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนให้กับคนไทยในต่างประเทศ มาตั้งแต่ปี 2526 โดยมอบหมายให้กรมวิชาการและกรมสามัญศึกษา (ปัจจุบันควบรวมกันเป็นสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ สพฐ.) และกรมการศึกษานอกโรงเรียน (ปัจจุบันคือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย) ร่วมกันดำเนินงาน “สอบเทียบ” ความรู้บุคคลภายนอก โดยมีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นรับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอก เรียกชื่อย่อว่า “ศบน.” ทำหน้าที่จัดการกระบวนการจัดการศึกษานอกโรงเรียนประเภทบุคคลภายนอกทั้งในและต่างประเทศ โดยมีหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2530 เป็นพื้นฐาน และปรับวิธีเรียนเป็น 3 วิธี คือ เรียนแบบชั้นเรียน เรียนทางไกล และเรียนด้วยตนเอง ต่อมาในปี 2536 ศบน. ได้รับการยกฐานะพร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็นสถาบันส่งเสริมมาตรฐานการศึกษานอกโรงเรียน หรือ “สมน.” เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นในด้านการจัดการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือวัดผลการเรียนของนักศึกษานอกโรงเรียน

ต่อมาในปี 2543 เมื่อ สมน.ได้รับมอบหมายตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการให้จัดการศึกษานอกโรงเรียนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่มีสภาพและปัญหาพิเศษ ซึ่งได้แก่ ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กด้อยโอกาส สตรีกลุ่มเสี่ยง และคนไทยในต่างประเทศ ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ทำการเปลี่ยนชื่อ สมน. ใหม่ เป็น ศูนย์ส่งเสริมการศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษ หรือ “ศกพ.” และภายหลังเมื่อมีการประกาศใช้ พรบ.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานอีกครั้ง เมื่อปี 2551 เป็น “ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ” หรือ “ศกพ.” โดยอยู่ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

3.1.1.1 บทบาทหน้าที่ของ ศกพ.ประกอบด้วย

- 1) จัดทำแผนแม่บทการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีวิธีการจัดการศึกษาเป็นพิเศษ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ เด็กด้อยโอกาส คนไทยในต่างประเทศ² และกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายเร่งด่วน เป็นต้น
- 2) จัดส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 3) จัดทำมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
- 4) พัฒนาหลักสูตร รูปแบบ สื่อ กระบวนการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 5) พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 7) จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานพร้อมทั้งเผยแพร่สู่สาธารณชน
- 8) ติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ
- 9) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

² คนไทยในต่างประเทศ ตามความหมายของ ศกพ. ได้แก่ เยาวชนไทย (มีบิดาหรือมารดาเป็นคนไทย) แรงงานไทย คนไทยที่ไปตั้งถิ่นฐานในต่างประเทศ คนไทยที่ไปเรียนศาสนา และกลุ่มคนไทยอื่นๆ

ภาพที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลัง

3.1.1.2 ขณะนี้ ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ ได้กำหนด ทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา ในปี พ.ศ.2559–2561 โดยได้ปรับปรุงวิสัยทัศน์และกำหนด กลยุทธ์ เพื่อดำเนินงาน ดังนี้

1) วิสัยทัศน์

ภายในปี 2561 ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ จะเป็นผู้นำในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่กลุ่มเป้าหมายพิเศษอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกัน

2) พันธกิจ

(1) จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายพิเศษ

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนแหล่งเรียนรู้

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

(4) พัฒนาหลักสูตร/สื่อ กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

(5) กำกับ ดูแล นิเทศและประเมินผลตามภารกิจกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

(6) จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) เป้าประสงค์ (เป้าหมาย)

(1) คนไทยในต่างประเทศได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(2) กลุ่มเป้าหมายพิเศษได้รับการจัด ส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต

(3) ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(4) ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

(5) แหล่งเรียนรู้ได้รับการพัฒนาเพื่อสนองต่อความต้องการการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

(6) บุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินงาน

(7) มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการบริหารองค์กรและจัดการเรียนรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

4) กลยุทธ์

(1) เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างหลากหลายวิธีและรวดเร็ว

(2) ขยายการให้บริการการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายพิเศษตามที่สถานศึกษากำหนด

(3) ผนึกกำลังความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการจัดและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(4) พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตร สื่อการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

(5) พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ในการบริหารจัดการ รวมทั้งมีการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและประเมินผลการจัดการศึกษา

3.1.2 การจัดตั้งและการดำเนินงานของศูนย์ กศน. ในต่างประเทศ ในปัจจุบัน

ศูนย์การเรียนรู้ กศน. ในต่างประเทศ ในปัจจุบัน มีชื่อเต็มว่า “ศูนย์การเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย” ชื่อย่อ “ศกร.กศน.” โดยทำหน้าที่เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนให้แก่คนไทยในต่างประเทศ ตามที่ศูนย์การเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) ได้ประกาศจัดตั้งขึ้นตามความประสงค์และความ

พร้อมของหน่วยงาน องค์การภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลในต่างประเทศ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการของ ศกพ. ทั้งนี้ การเสนอจัดตั้ง ศกร.กศน. จะต้องผ่านความเห็นชอบจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ของไทยในประเทศที่ ศกร.กศน. ตั้งอยู่ด้วย ก่อนที่จะดำเนินการขออนุมัติจัดตั้งต่อกระทรวงศึกษาธิการ (ศกพ.)

การจัดตั้ง ศกร.กศน. ในต่างประเทศนั้น มีประเด็นที่ต้องคำนึงถึง อาทิ ต้องมีกลุ่มคนไทยที่ต้องการรับการศึกษาตามระบบการศึกษาของไทย หรือต้องการเรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย หรือทักษะอื่นที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในต่างแดน ต้องมีความพร้อมในด้านสถานที่ บุคลากร อาสาสมัคร และงบประมาณ ต้องได้รับการรับรองจากสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ของไทย และต้องสามารถดำรงการติดต่อกับส่วนกลาง (ศกพ.) ได้อย่างต่อเนื่องและคล่องตัว เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อมีองค์ประกอบในการจัดตั้ง ศกร.กศน. ครบถ้วนแล้ว องค์การหรือบุคคลที่สนใจจะตั้ง ศกร.กศน. จะต้องดำเนินการขอจัดตั้งต่อกระทรวงศึกษาธิการ (ศกพ.) โดยมีขั้นตอนโดยสังเขป ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เสนอขอหรือผู้ก่อการ ต้องทำเรื่องเสนอขอจัดตั้ง ศกร.กศน. ไปยัง ศกพ. โดยมีเอกสารประกอบ ได้แก่ หนังสือขอจัดตั้ง ศกร.กศน. หนังสืออนุญาตหรือหนังสือยินยอมจากเจ้าของสถานที่ที่จะใช้จัดการเรียนการสอน หนังสือให้ความเห็นชอบจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ แบบฟอร์มโครงการจัดตั้ง ศกร.กศน. ภาพถ่ายสถานที่และแผนที่ตั้งศูนย์ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กระทรวงศึกษาธิการ โดย ศกพ. จะดำเนินการตรวจสอบเอกสาร จากนั้นจะจัดทำประกาศจัดตั้ง ศกร.กศน. ตามข้อที่เสนอ พร้อมทั้งออกคำสั่งแต่งตั้งหัวหน้า ศกร.กศน. ต่อไป

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของ ศกร.กศน. ในปัจจุบัน มี 2 ประเภท ดังนี้

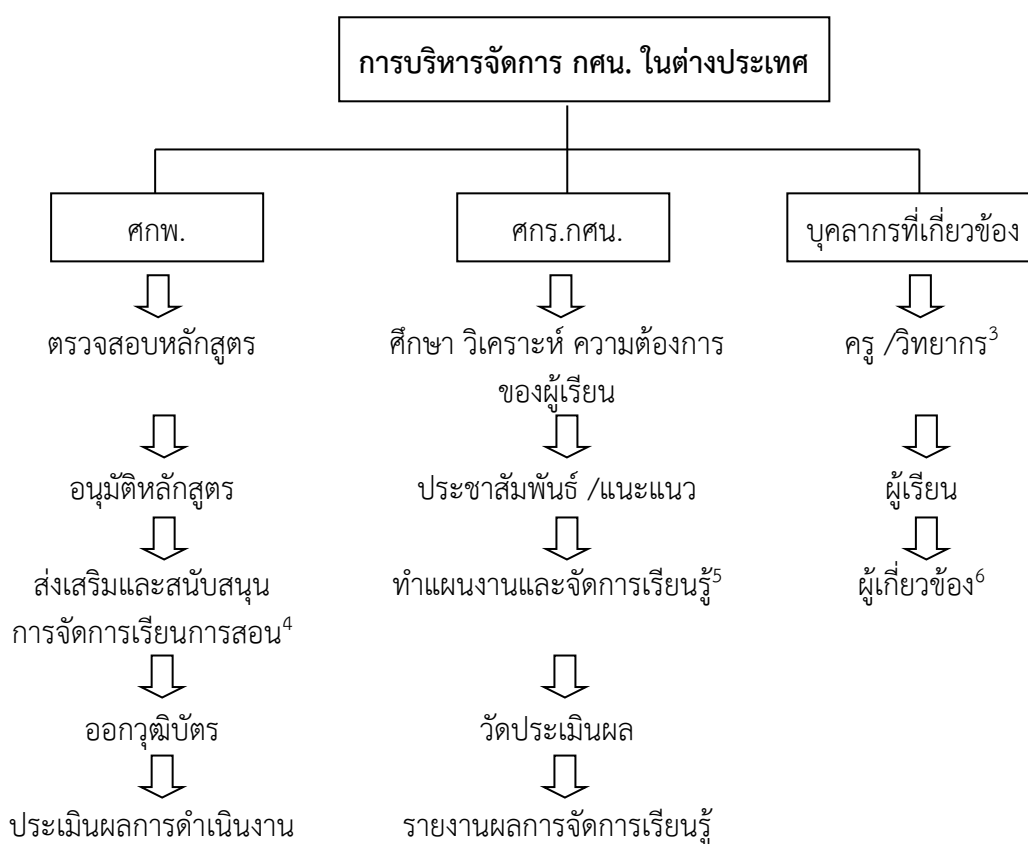
1) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ หรือที่เรียกว่า “หลักสูตรพื้นฐาน” ซึ่งเป็นหลักสูตรตามระบบการศึกษาของไทย ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับจะได้รับวุฒิปริญญาบัตรการศึกษาที่มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับคนไทยในประเทศ

2) หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องเป็น “หลักสูตรระยะสั้น” มีระยะเวลาการเรียนการสอนไม่เกิน 100 ชั่วโมง/หลักสูตร และบางหลักสูตรยังสามารถนำไปเทียบโอนกับวิชาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วย (ต้องมีชั่วโมงเรียน 40 ชั่วโมง/หลักสูตร เป็นอย่างน้อย) ตัวอย่างหลักสูตรประเภทนี้ เช่น การแกะสลักผัก/ผลไม้ นาฏศิลป์ไทย ดนตรีไทย พุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ/ภาษาท้องถิ่น เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น โดย ศกร.กศน. แต่ละแห่ง สามารถออกแบบและกำหนดหลักสูตรต่อเนื่องของตนเองได้ตามความต้องการของผู้เรียนและความเหมาะสม แต่จะต้องส่งโครงร่างหลักสูตรที่จะเปิดสอนมายัง ศกพ. ก่อน เพื่อขออนุมัติจัดการเรียนการสอน ก่อนเดือนกันยายนของทุกปี เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว จึงจะสามารถเปิดรับนักศึกษาและจัดการเรียนการสอนได้ (เมื่อ ศกพ. อนุมัติหลักสูตรแล้ว สามารถเปิดสอนได้ต่อเนื่องทุกปี จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของหลักสูตร จึงจะทำการขออนุมัติอีกครั้ง) ทั้งนี้ หลักการสำคัญของการออกแบบหลักสูตรต่อเนื่อง คือ จะต้องเป็นหลักสูตรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษาหรือศิลปวัฒนธรรม หรือวิชาอื่นๆ ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายข้อบังคับของประเทศที่ ศกร.กศน. นั้นตั้งอยู่

อนึ่ง ศกร.กศน. แต่ละแห่งสามารถเลือกได้ว่า จะจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพื้นฐานหรือหลักสูตรต่อเนื่อง หรือทั้งสองหลักสูตรควบคู่กันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมของ ศกร.กศน. นั้นๆ เป็นสำคัญ ดังตัวอย่างของ ศกร.กศน. กรุงโคโร ซึ่งปัจจุบันจัดการเรียนการสอนเฉพาะหลักสูตรพื้นฐานเท่านั้น หรือ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โพลด์ ที่เดิมจัดการเรียนการสอนเฉพาะหลักสูตรต่อเนื่อง ในช่วงระหว่างปี 2552-2556 และเพิ่งเปิดสอนหลักสูตรพื้นฐาน เป็นปีแรกเมื่อปี 2557 ที่ผ่านมา

3.1.3 การบริหารจัดการการเรียนการสอน กศน. ในต่างประเทศ

ต้องประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ศกพ. (ส่วนกลาง) ศกร.กศน. (ส่วนต่างประเทศ) และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตามผังแบ่งงาน ดังนี้

ภาพที่ 2 ผังการบริหารจัดการ กศน. ในต่างประเทศ

³ มีหน้าที่สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน จัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ และ ประเมินผลการเรียนรู้

⁴ ได้แก่ การสนับสนุนเงินงบประมาณ การสนับสนุนสื่อ-อุปกรณ์การสอน และการให้คำแนะนำปรึกษา

⁵ เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละปีศูนย์ฯ จะจัดการเรียนการสอนอะไรบ้าง กลุ่มผู้เรียนและหลักสูตรละกี่คน ใช้งบประมาณเท่าไร โดยจะต้องส่งแผนงานให้ ศกพ.ภายในเดือนกันยายนของทุกปีงบประมาณ

⁶ หมายถึง ผู้ปกครอง บุคคลในครอบครัว คนในชุมชน ผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน และบุคคล/องค์กรที่ให้การสนับสนุนการเรียนการสอน

3.1.4 รูปแบบการบริหารจัดการ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ

รูปแบบการบริหารงานของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 51 แห่งทั่วโลก สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทตามลักษณะของการจัดตั้ง กล่าวคือ

1) แบบจิตอาสา (นิยามโดยผู้เขียน)

เป็นรูปแบบการบริหารงานของ ศกร.กศน. ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 โดย ศกร.กศน. ลักษณะนี้ จะเป็นการจัดตั้งขึ้นจากกลุ่มคนไทยหรือองค์กรเอกชน อาทิ วัดไทย หรือมูลนิธิ การกุศลในพื้นที่ที่มีความประสงค์จะจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ผู้ที่ จัดตั้งจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าสถานที่ ค่าเดินทาง ค่าตอบแทนบุคลากร ค่าประชาสัมพันธ์ ค่าบริหารจัดการศูนย์ ฯลฯ โดยกระทรวงศึกษาธิการจะให้การ สนับสนุนในด้านวิชาการและการควบคุมมาตรฐานหลักสูตร เช่น ตำราเรียน อุปกรณ์สื่อการเรียน การสอน รวมถึง ให้งบประมาณสนับสนุนแบบจำกัด ได้แก่ เงินอุดหนุนรายหัวในอัตราราชการ (30 บาท/นักศึกษา/1 ชั่วโมงเรียน)

2) แบบความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (นิยามโดยผู้เขียน)

โดยเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดตั้ง ศกร.กศน. เพื่อให้การศึกษาแก่นักศึกษาและคนไทยในประเทศเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ ประเทศที่มีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก หรือมีประเด็นด้านความมั่นคง เช่น ประเทศในกลุ่มโลก อาหรับ ซึ่งมีเยาวชนไทยมุสลิมไปศึกษาอยู่เป็นจำนวนมากและบางส่วนเดินทางไปจาก 4 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ของไทย ซึ่งการจัดตั้ง ศกร.กศน. ในลักษณะนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยดึงให้ เยาวชนไทยมุสลิมเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ เกิด ความรู้สึกผูกพันกับประเทศไทยและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา

ปัจจุบันมี ศกร.กศน. ที่ดำเนินการโดยสถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ อยู่ 3 แห่ง คือ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (จัดตั้งปี 2547)⁷ เมืองเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย (จัดตั้งปี 2550) และกรุงไคโร ประเทศอียิปต์ (จัดตั้งปี 2551)

กรณี ศกร.กศน. กรุงไคโร ประเทศอียิปต์⁸ จัดตั้งเมื่อวันที่ 12 สิงหาคม 2538 ปัจจุบันเปิดทำการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร เป็น ผู้บริหารจัดการศูนย์ฯ ซึ่งได้แก่ การคัดเลือก/จัดจ้างครู การรับสมัครนักเรียนและการประชาสัมพันธ์ ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการสนับสนุนงบประมาณบางส่วนให้แก่สถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อเป็นค่าเช่า สถานที่ เดือนละ 3,450 ปอนด์อียิปต์ (ประมาณ 15,000 บาท) และค่าตอบแทนครูผู้สอน (ประมาณ 320 บาท/นักเรียน 1 คน/ภาคการศึกษา)

ปัจจุบัน ศกร.กศน. กรุงไคโร มีนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในทุกระดับชั้นประมาณ 100 คน มีครูผู้สอน 3 คน (ต้องจบระดับปริญญาตรีจากประเทศไทย) โดยเปิดสอนทุกวันศุกร์และวันเสาร์

⁷ ปัจจุบันสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มอบหมายให้สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนในญี่ปุ่น เป็นผู้ดูแลและบริหารจัดการ ศูนย์ฯ ตั้งตั้งแต่ปี 2554

⁸ ชวตล นิปธานนท์, ที่ปรึกษาประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงไคโร, สัมภาษณ์.

ปีละ 2 ภาคการศึกษา คือ ภาคต้น ระหว่างเดือนกรกฎาคม–ตุลาคม และภาคปลาย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน–มีนาคม (ยกเว้นเดือนมกราคม เนื่องจากเป็นช่วงสอบของมหาวิทยาลัยในอียิปต์) ทั้งนี้ที่ผ่านมานอกจากการเรียนในห้องเรียนตามปกติแล้ว สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังได้มีการจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนของศูนย์ฯ กับข้าราชการของสถานเอกอัครราชทูต รวมถึง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศไทยและศาสนาอิสลามในมิติต่างๆ ให้แก่เยาวชนไทยเหล่านี้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

3.2 สถานะการดำเนินการปัจจุบันของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์

3.2.1 ประวัติความเป็นมาและข้อสังเกตเกี่ยวกับ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์⁹

3.2.1.1 ประวัติความเป็นมา

ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 โดยครูสองภาษา¹⁰ คนไทย จำนวน 10 คน ที่อาศัยอยู่ในเขตเอสท์โพลด์ นำโดยอาจารย์ทัศน จันทรศร และอาจารย์ชนกมล โพธิศรี ซึ่งได้มีโอกาสทำการสอนให้กับเยาวชนไทยซึ่งเป็นกลุ่มลูกติดแม่ที่เพิ่งย้ายติดตามมารดาคนไทยมาตั้งรกรากในนอร์เวย์ แต่โดยที่กลุ่มเยาวชนไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นเด็กจากต่างจังหวัด จึงมีพื้นฐานความรู้เดิมในวิชาสามัญจากประเทศไทยที่ค่อนข้างจำกัดและไม่แน่นเพียงพอที่จะศึกษาต่อในโรงเรียนของนอร์เวย์ กอปรกับตัวมารดาของเด็กเองก็มีการศึกษาไม่สูงนัก อีกทั้งยังต้องทำงานประจำวัน จึงไม่อยู่ในสถานะที่จะช่วยให้คำแนะนำหรือกวดขันติดตามการศึกษาของบุตรได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น เมื่อเยาวชนไทยเหล่านี้ต้องมาศึกษาต่อในโรงเรียนท้องถิ่นของนอร์เวย์ จึงประสบกับปัญหาในการปรับตัวเข้ากับระบบการศึกษาและสังคมของนอร์เวย์ค่อนข้างมากในระยะแรก ซึ่งหากปล่อยไว้ก็มีความเป็นไปได้สูงที่เยาวชนไทยเหล่านี้ จะค่อยๆ ห่างเหินจากความเป็นไทยออกไปเรื่อยๆ จนถูกกลืนเข้ากับสังคมและวัฒนธรรมนอร์เวย์ในที่สุด และทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียโอกาสที่จะใช้ประโยชน์จากศักยภาพของเยาวชนไทยรุ่นใหม่ในนอร์เวย์เหล่านี้ไปอย่างน่าเสียดาย

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ในระยะแรก กลุ่มครูสองภาษาดังกล่าว จึงได้ร่วมกันทดลองจัดทำ “โครงการภาษาและวัฒนธรรมไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับกลุ่มเยาวชนไทยทั้งที่เป็นกลุ่มลูกติดแม่และกลุ่มลูกครึ่ง เป็นเวลา 6 เดือน (มกราคม–มิถุนายน 2552) โดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากเครือข่ายหญิงไทยในยุโรป

⁹ เขตเอสท์โพลด์ ตั้งอยู่ทางใต้ของกรุงออสโล ประมาณ 100 กิโลเมตร ประกอบด้วยเมืองหลัก ได้แก่ Moss , Rygge, Halden, Sarpsborg และ Fredrikstad

¹⁰ ระบบครูสองภาษา เป็นสวัสดิการที่รัฐบาลนอร์เวย์จัดให้แก่เด็กต่างชาติที่เพิ่งย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในนอร์เวย์ และไม่พูดภาษานอร์เวย์เป็นภาษาแม่ โดยรัฐบาลจะจัดหาครูต่างชาติที่มีความรู้ทั้งภาษาแม่ของเด็กและภาษานอร์เวย์เป็นอย่างดี มาทำการสอนพิเศษให้ออกเวลาเรียน ควบคู่ไปกับการเรียนตามปกติในโรงเรียนท้องถิ่น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กต่างชาติเหล่านี้สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบการศึกษาและสังคมของนอร์เวย์ ตลอดจน พัฒนาทักษะภาษานอร์เวย์ได้อย่างราบรื่น

และอาจารย์สาตี ศิลปธรรม¹¹ (ผู้พัฒนาตำราเทคนิคการสอนภาษาไทยในต่างประเทศ) ซึ่งปรากฏว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จด้วยดี และเป็นการจุดประกายให้กลุ่มครูสองภาษาไทยคนไทยในเขตเอสท์โพลด์ เกิดความคิดริเริ่มที่จะจัดการศึกษานอกระบบในรูปแบบของ ศกร.กศน. ขึ้นอย่างจริงจัง จึงได้ขอเสนออนุมัติต่อกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับอนุมัติการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 โดยมีอาจารย์ทัศน จันทรร ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ฯ

3.2.1.2 ข้อเสนอเทศ

ปัจจุบัน ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ มีการบริหารงานในรูปแบบจิตอาสา กล่าวคือเป็นศูนย์ฯ ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเองเป็นส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นค่าเช่าสถานที่ ค่าตอบแทนบุคลากร ค่าประชาสัมพันธ์ ค่าบริหารจัดการศูนย์ฯ โดยกระทรวงศึกษาธิการจะมีบทบาทจำกัด เฉพาะการสนับสนุนในเชิงวิชาการและการควบคุมมาตรฐานหลักสูตร เช่น ตำราเรียน อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น รวมถึงให้เงินอุดหนุนรายหัวผู้เรียนในอัตราราชการ (30 บาท/นักเรียน/1 ชั่วโมง)

สถิติครูอาสาสมัครของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ณ เดือนมกราคม 2558 มีจำนวนทั้งสิ้น 51 คน แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ยังคงทำการสอนอยู่ในปัจจุบันจำนวน 33 คน และกลุ่มที่อยู่ระหว่างขอลาพัก จำนวน 18 คน (เช่น ลาคลอด ลาเลี้ยงดูบุตร หรือประกอบอาชีพประจำ ฯลฯ) โดยครูอาสาส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 90 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 8 จบการศึกษาระดับปริญญาโท และร้อยละ 2 จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ดูภาคผนวก ข)

หลักสูตรที่เปิดทำการเรียนการสอน (ดูภาคผนวก ค.) ประกอบด้วย

1) หลักสูตรต่อเนื่อง-มีทั้งหมด 12 หลักสูตรระยะสั้น ได้แก่ ภาษาไทยระดับเตรียมทักษะเบื้องต้น ปีที่ 1-6/ภาษาไทยสำหรับคนนอร์เวย์/ภาษาอังกฤษเบื้องต้น/นาฏศิลป์ไทย/ทฤษฎีการช้บรณนต/ภาษาออร์เวย์เบื้องต้นสำหรับคนไทย

2) หลักสูตรพื้นฐาน-มีทั้งหมด 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

นอกจากหลักสูตรในชั้นเรียนข้างต้นแล้ว ทาง ศกร.กศน. ยังมีการจัดกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของไทย เพื่อให้นักเรียนของศูนย์ฯ และครอบครัว ได้มีโอกาสสัมผัสและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศไทย อย่างสม่ำเสมอด้วย ตัวอย่างเช่น การจัดพิธีไหว้ครูประจำปี การจัดงานสงกรานต์ การนำนักเรียนและครูร่วมจัดการแสดงในงานเทศกาลไทยกรุงออสโล การเข้าร่วมกิจกรรมทางพุทธศาสนาที่วัดไทยในโอกาสต่างๆ และการนำเยาวชนไทยเดินทางเยือนประเทศไทยตามโครงการเยาวชนไทยคืนถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ ทางศูนย์ฯ ยังได้จัดการฝึกอบรมให้แก่บุคลากร นักเรียน และชุมชนไทยในหัวข้อต่างๆ ที่อยู่ในความสนใจและเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในนอร์เวย์อยู่เป็นระยะๆ ทั้ง

¹¹ myfirstbrain, ชีวประวัติอาจารย์ สาตี ศิลปธรรม [ออนไลน์], 2550, แหล่งที่มา: http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=5839

ที่ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตฯ และหน่วยงานท้องถิ่นต่างๆ เช่น การอบรมเกี่ยวกับข้อกฎหมายนอร์เวย์ การอบรมเกี่ยวกับข้อกฎหมายและสิทธิพลเมืองของไทย และกิจกรรม “พาตัว-ใจกลับบ้าน” (ฝึกพัฒนาสุขภาพจิต) เป็นต้น โดยมีที่ผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก

สำหรับนักเรียนของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ล่าสุดในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2552 ที่มีจำนวนเพียง 32 คน โดยในจำนวนนี้ แบ่งเป็น นักเรียนในหลักสูตรต่อเนื่อง จำนวน 91 คน และหลักสูตรพื้นฐาน จำนวน 9 คน

3.2.2 ปัญหา อุปสรรคที่เป็นข้อจำกัดในการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์

จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ ศกร.กศน. และแบบสอบถามบุคลากร/นักเรียน ของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ พอที่จะประมวลปัญหาและอุปสรรคอันเป็นข้อจำกัดในการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ในปัจจุบัน ได้ดังนี้

1) การเดินทาง/การคมนาคม-จากผลของการตอบแบบสอบถามโดยบุคลากร/นักเรียนของศูนย์ฯ จำนวน 64 คน เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจที่จะไม่เข้าร่วมกิจกรรมของ ศกร.กศน. พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามถึง 34 คน หรือร้อยละ 50 ที่เห็นว่า การเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจไม่เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ ซึ่งก็สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ทั้งนี้ เนื่องจาก 1) สถานที่เรียนของศูนย์ฯ ในปัจจุบัน มิได้ตั้งอยู่ในเมืองหลวง (กรุงออสโล)¹² ทำให้กลุ่มคนไทยส่วนใหญ่ซึ่งอาศัยอยู่ในกรุงออสโลไม่สามารถเดินทางไปร่วมกิจกรรมได้โดยสะดวก 2) ชุมชนไทยในเขตเอสท์โพลด์ จะอาศัยอยู่กับครอบครัวชาวนอร์เวย์ ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จึงมักตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างไกลกันมิได้ อาศัยอยู่ใกล้ชิดกันแบบสังคมเมือง การเดินทางจึงต้องใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถโดยสารสาธารณะเป็นหลัก กอปรกับในช่วงฤดูหนาวของนอร์เวย์ ถนนหนทางต่างๆ มักจะมีหิมะปกคลุมอยู่โดยทั่วไป และเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของทั้งครูอาสาสมัครและนักเรียนค่อนข้างมาก

2) การสนับสนุนของครอบครัว-เป็นอีกข้อจำกัดที่สำคัญ โดยเฉพาะในกรณีของหญิงไทยและบุตรที่เพิ่งย้ายมาตั้งถิ่นฐานใหม่ ยังไม่สามารถขับขีรถยนต์เองได้ในระยะแรก ทำให้ต้องพึ่งพาอาศัยสามีชาวนอร์เวย์เป็นผู้พาไปเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้ การที่ศูนย์ฯ มักจัดการเรียนการสอน/กิจกรรมต่างๆ ในวันเสาร์หรืออาทิตย์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวนอร์เวย์ที่ถือว่าสุดสัปดาห์ เป็นวันของครอบครัว (family day) ดังนั้น หากไม่ได้รับการสนับสนุนและความเข้าใจจากสามีและครอบครัวของสามีแล้ว ก็เป็นการยากที่หญิงไทยและบุตรจะสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ ได้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมา ผู้บริหาร ศกร.กศน. เขตเอสท์โพลด์ ได้มีความพยายามที่จะแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าวในหลายวิธี อาทิเช่น การจัดบุคลากรไปพูดคุยกับสามีของหญิงไทยเพื่อโน้มน้าวและอธิบายถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ครอบครัวจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ หรือ การเชิญชวนให้สามีชาวนอร์เวย์เข้าร่วมกิจกรรมและ/หรือเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาไทยสำหรับ

¹² ปัจจุบัน ศกร.กศน.เขตเอสท์โพลด์ มีศูนย์การเรียนกระจายอยู่ใน 4 เมือง คือ Moss, Halden, Sarpsborg และ Federikstad เพื่อความสะดวกในการเดินทางของครูอาสาและนักเรียน

ชาวต่างชาติ ตลอดจน การปรับเวลาเรียนในบางหลักสูตรให้สอดคล้องกับเวลาว่างของครูและนักเรียน เช่น เรียนในช่วงเย็นของวันในสัปดาห์ เป็นต้น

3) ครูอาสาสมัคร-แม้ว่าปัจจุบันศูนย์ฯ จะมีครูอาสาสมัครอยู่ถึง 51 คน แต่โดยที่เป็นงานจิตอาสาและไม่มีค่าตอบแทน ทำให้จำนวนของครูอาสาสมัครมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ทางศูนย์ฯ ยังประสบปัญหาในการสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และมีเวลาเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นครูสอนวิชาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นอีกสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถขยายหรือจัดหลักสูตรต่อเนื่องให้มีความหลากหลายได้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีความต้องการจากผู้เรียนก็ตาม ตัวอย่างเช่น วิชาดนตรีไทย โดยศูนย์ฯ มีวงเครื่องดนตรีไทยซึ่งส่งมอบโดยกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี 2555 แต่จนถึงขณะนี้ ยังไม่สามารถเปิดหลักสูตรดนตรีไทยได้ เนื่องจากขาดผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้ง ยังมีปัญหาเครื่องดนตรีบางชิ้นเสื่อมสภาพด้วย

4) งบประมาณ-ปัจจุบันงบประมาณของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์ มาจาก 4 แหล่ง ได้แก่ 1) เงินสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ ในอัตรา 30 บาท/นักเรียน/1 ชั่วโมงเรียน 2) ค่าสมาชิกรายปี 300 โครนเนอร์เวย์/คน 3) เงินสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล และ 4) เงินสนับสนุนจากเทศบาลเมือง Moss ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์ฯ ตามใบทะเบียน

อย่างไรก็ดี ในภาพรวมแล้ว งบประมาณที่ทาง ศกร.กศน. ได้รับอยู่ในแต่ละปี ยังถือว่าไม่มากและไม่เพียงพอต่อการขยายการดำเนินงานในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เงินสนับสนุนที่ได้รับจากสถานเอกอัครราชทูตฯ และเทศบาลเมือง Moss นั้น มีจำนวนที่ไม่แน่นอนและมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยในกรณีของสถานเอกอัครราชทูตฯ เงินที่สนับสนุนจะแปรผันตามงบประมาณในภาพรวมที่ได้รับจัดสรรจากกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งต้องนำมากระจายจัดสรรให้กับสมาคมไทยอื่นอีก 23 แห่งด้วย ขณะที่เทศบาลเมือง Moss เอง ในปีที่ผ่านมา ก็ได้เปลี่ยนนโยบายการให้เงินสนับสนุนแก่สมาคมของชาวต่างชาติ (ซึ่งรวมถึง ศกร.กศน.) จากเดิมที่เคยจัดสรรให้ ศกร.กศน. จำนวน 30,000 โครนเนอร์เวย์ (ประมาณ 200,000 บาท) เป็นประจำทุกปี มาเป็นการจัดสรรให้ตามข้อเสนอโครงการ (project-based) โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนสมาคมชาวต่างชาติที่มีเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณของเทศบาลกลับไม่ได้เพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่พอดีกัน จึงทำให้ทางเทศบาลจำเป็นต้องกำหนดวิธีจัดสรรเงินสนับสนุนใหม่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นไปอย่างเท่าเทียม

3.3 เครื่องมือด้านการบริหารและงบประมาณของกระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตฯ ในปัจจุบัน ที่อาจใช้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์

3.3.1 กระทรวงการต่างประเทศ

ดังที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 2 แล้วว่า การส่งเสริมให้เกิดชุมชนไทยในต่างประเทศที่เข้มแข็งนั้น ถือเป็นประเด็นที่รัฐบาลไทยในทุกยุคสมัยต่างก็ให้ความสำคัญ และระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาล ตลอดจน แผนงานของทั้งกระทรวงการต่างประเทศในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักมาอย่างต่อเนื่อง โดยนับตั้งแต่รัฐบาล ของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นต้นมา กระทรวงการต่างประเทศได้มีการเริ่มจัดสรรงบประมาณเฉพาะเพื่อใช้สำหรับการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทยในต่างประเทศ ประกอบด้วย

3.3.1.1 งบคุ้มครองดูแลคนไทยและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ¹³

หลักเกณฑ์การใช้งบประมาณ¹⁴

- 1) เพื่อบริจาคเงินอุดหนุนสมาคม/องค์กรของคนไทย/สมาคมมิตรภาพไทยกับประเทศนั้นๆ หรือ NGO ในประเทศนั้น
- 2) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดงาน จัดกิจกรรม เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมของสมาคมไทยหรือสมาคมมิตรภาพไทยกับประเทศนั้นๆ หรือ NGO ของประเทศนั้น
- 3) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดจ้าง จัดซื้อครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง หรือวัสดุอุปกรณ์ให้แก่สมาคมหรือองค์กรของคนไทยในโอกาสต่างๆ และ
- 4) เพื่อเป็นเงินสนับสนุน/จ้างอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ

ตารางที่ 1 การจัดสรรงบประมาณภายใต้งบคุ้มครองดูแลคนไทยฯ ทั้งนี้ ในช่วง 3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา ของกระทรวงการต่างประเทศ

	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
จำนวนรวม (บาท)	20,000,000	17,580,000	17,580,000
สนง.ในภูมิภาคเอเชียตอ.	4,400,000	4,043,400	3,950,000
สนง.ในภูมิภาคเอเชียใต้ /ตอ.กลาง/แอฟริกา	4,400,000	4,116,700	3,560,000
สนง.ในภูมิภาคยุโรป	5,600,000	4,395,000	5,310,000
สนง.ในภูมิภาคอเมริกา	5,600,000	4,922,400	4,760,000

ที่มา: สำนักนโยบายและแผน

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ยุโรปเป็นภูมิภาคที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทย ในสัดส่วนที่สูงที่สุด หรือประมาณร้อยละ 30 ของงบประมาณในหมวดดังกล่าวในแต่ละปี ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงจำนวนประเทศและจำนวนคนไทย/สมาคมไทย ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากเมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ

ตัวอย่างประเภทโครงการที่ดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ของงบคุ้มครองดูแลคนไทยฯ อาทิเช่น โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการดนตรีไทย (ลอนดอน) โครงการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพของคนไทยในเยอรมนี (เบอร์ลิน) โครงการธรรมสังยุจร (ลิสบอน) โครงการอบรมนักแปลและล่าม (แฟรงก์เฟิร์ต) โครงการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับเยาวชน (นิวยอร์ก) เป็นต้น

¹³ เดิมชื่อว่า ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนกิจกรรมคนไทยในต่างประเทศ

¹⁴ กระทรวงการต่างประเทศ, ข้อมูลจากสำนักนโยบายและแผน [ออนไลน์], แหล่งที่มา: www.mfa.go.th/mofa.

3.3.1.2 งบประมาณไทยเข้มแข็ง¹⁵

หลักเกณฑ์การใช้งบประมาณ

เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการของกระทรวงการต่างประเทศ (กรมการกงสุล) และสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็ง แก้ไขปัญหา การดำรงชีวิต และพัฒนาศักยภาพของคนไทยในต่างประเทศ

ทั้งนี้ ในช่วง 3 ปีงบประมาณที่ผ่านมา กระทรวงการต่างประเทศ ได้รับการจัดสรรงบประมาณในหมวดดังกล่าว เป็นจำนวน 21 ล้านบาท (ปี 2556) 18 ล้านบาท (ปี 2557) และ 18 ล้านบาท (ปี 2558) ตามลำดับ โดยมีการบริหารจัดการงบประมาณ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) โครงการที่ริเริ่มและดำเนินการโดยกระทรวงการต่างประเทศ (กรมการกงสุล) ซึ่งมีโครงการประจำ อาทิ โครงการอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายและอบรมสุขภาพจิต แก่คนไทยในต่างประเทศ (วิทยากรจากสำนักงานอัยการสูงสุดและกรมสุขภาพจิต) โครงการ ประชาสัมพันธ์บทบาทด้านกงสุลของกระทรวงการต่างประเทศ และ

2) โครงการที่ดำเนินการโดยสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ซึ่งค่อนข้างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับงบประมาณดูแลคนไทยฯ อาทิ การจัดทำคู่มือคนไทยในต่างประเทศ การจัดจ้างที่ปรึกษากฎหมายสำหรับช่วยเหลือคนไทย การจัดหน่วยแพทย์จากประเทศไทยไปให้ ค่าปรึกษาและรักษาโรคแก่แรงงานไทย การจัดจ้างอาสาสมัครเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนไทยตกทุกข์ได้ยาก และการจัดแข่งขันกีฬา/จัดซื้ออุปกรณ์กีฬาให้แก่แรงงานไทย เป็นต้น

3.3.2 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล

3.3.2.1 ด้านงบประมาณ

สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอเชียโพลด์ มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2555 โดยเป็นส่วนหนึ่งของ โครงการสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทยในนอร์เวย์ ภายใต้บังคับคุ้มครองดูแลคนไทยฯ

ตารางที่ 2 ภาพรวมงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนไทยฯ ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ได้รับ จัดสรรจากกระทรวงการต่างประเทศ

ปีงบประมาณ	จำนวนเงิน (บาท)
2555	500,000
2556	450,000
2557	710,000
2558	500,000

¹⁵ ข้อมูลจากกรมการกงสุล

ตารางที่ 3 การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุน ศกร.กศน. เขตเอิสท์โฟลด์ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ

ปีงบประมาณ	จำนวนเงิน (โครนนอร์เวย์)
2555	8,000 (ประมาณ 40,000 บาท)
2556	8,000 (ประมาณ 40,000 บาท)
2557	8,000 (ประมาณ 40,000 บาท)
2558	7,000 (ประมาณ 35,000 บาท)

แม้ว่าในภาพรวมแล้ว ศกร.กศน. จะได้รับเงินสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูตฯ อยู่ในอันดับต้นของบรรดาสมาคมไทยและวัดไทยทั้งหมดในนอร์เวย์ (กลุ่มที่ได้รับเงินสนับสนุนระหว่าง 7,000–10,000 โครนนอร์เวย์) แต่โดยที่ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา จำนวนสมาคมไทยและวัดไทยในนอร์เวย์ ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 17 แห่งในปี 2555 เป็น 23 แห่ง ในปี 2557 จึงทำให้สถานเอกอัครราชทูตฯ มีความจำเป็นต้องลดจำนวนเงินสนับสนุนที่เคยให้แก่ ศกร.กศน. าลง เพื่อนำไปเฉลี่ยให้กับสมาคมและวัดไทยทั้งหมดได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ในส่วนของเงินบคุ้มครองคนไทยฯ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศอนุมัติให้แก่สถานเอกอัครราชทูตฯ ก็มีจำนวนที่ไม่แน่นอนในแต่ละปีและมีแนวโน้มที่จะถูกปรับลดลงทุกปีด้วยเช่นกัน เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนโครงการที่สถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลกขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงฯ ซึ่งเพิ่มขึ้นทั้งในแง่ของโครงการและวงเงินงบประมาณ

3.3.2.2 ด้านบริหาร

นอกจากการใช้เครื่องมือด้านงบประมาณซึ่งถือเป็นการสนับสนุนทางตรงแก่ ศกร.กศน. ดังกล่าวแล้ว สถานเอกอัครราชทูตฯ ยังมีเครื่องมือทางด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการกิจประจำและภารกิจด้านการต่างประเทศ ซึ่งอาจใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ศกร.กศน. ได้เพิ่มเติมอีก ซึ่งได้แก่

1) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ประเทศไทย อาทิ งานเทศกาลไทย การจัดงานแสดงทางวัฒนธรรม งานส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ฯลฯ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ มักจะจัดขึ้นตลอดทั้งปี และเป็นเวทีที่สามารถเปิดให้บุคลากรและนักเรียนของศูนย์ฯ ได้มีโอกาสเข้าร่วมแสดงความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงทางวัฒนธรรมหรือการออกบูธเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ ได้

2) กลุ่ม Friends of Thailand ซึ่งได้แก่ชาวนอร์เวย์ หรือชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในนอร์เวย์ ส่วนใหญ่เป็นบุคคลสำคัญและมีชื่อเสียงอยู่ในแวดวงต่างๆ ในสังคมนอร์เวย์ ทั้งจากภาคการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิชาการ และสื่อสารมวลชน โดยเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้จักและชื่นชอบประเทศไทยเป็นพื้นฐาน และมีส่วนสำคัญที่ช่วยเหลืองานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือในด้านต่างๆ กับฝ่ายนอร์เวย์มาโดยตลอด โดยในการนี้ สถานเอกอัครราชทูตฯ อาจขอความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้ ให้ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. ได้ อาทิ การสนับสนุนรางวัลสำหรับกิจกรรมต่างๆ ที่จัดโดย ศกร.กศน. หรือการรับ

นักเรียนของ ศกร.กศน. เข้าฝึกงาน หรือจัดการศึกษาดูงานเพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่บุคลากรและนักเรียนของ ศกร.กศน. ในกิจการหรือหน่วยงาน เป็นต้น

3) เว็บไซต์ของสถานเอกอัครราชทูตฯ เป็นอีกช่องทางหนึ่งซึ่งอาจใช้เพื่อช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของ ศกร.กศน. ได้ และในมุมมองของบุคคลภายนอกยังเป็นการแสดงออกถึงการสนับสนุนที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีให้กับ ศกร.กศน. ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนไทยในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม/สมัครเรียนกับ ศกร.กศน. ได้อีกทางหนึ่งด้วย

3.4 ความต้องการการสนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อกิจกรรมของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโพลด์ ในอนาคต

3.4.1 สรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์บุคคล

3.4.1.1 เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล (นายจักร บุษย-หลง)

1) มองว่า กระทรวงการต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ และ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ในการสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศ ที่เข้มแข็งได้ใน 2 มิติ ดังนี้

(1) มิติต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ กล่าวคือ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทยในปัจจุบัน (present generation) ได้แก่ การฝึกอบรมเพื่อให้องค์ความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทย การให้คำปรึกษาแนะนำการใช้ชีวิตในต่างประเทศแก่คนไทยที่เพิ่งเดินทางมาใหม่ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีและเครือข่ายติดต่อกัน เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ แม้ว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ จะเป็นหน่วยงานหลักแต่ก็สามารถอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรของ ศกร.กศน. ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณวุฒิและประสบการณ์สูงมาช่วยสนับสนุนได้

การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยรุ่นต่อไป (next generation) ซึ่งหมายถึง การปลูกฝังให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่ (next generation) ที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศให้มีความรู้จัก มีความรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจน มีความศรัทธาที่จะสานต่อภารกิจในการสร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยต่อจากคนรุ่นปัจจุบัน ซึ่งเอกอัครราชทูตฯ เห็นว่า การทำงานของ ศกร.กศน. สามารถมีส่วนช่วยสนับสนุนงานของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสร้างชุมชนไทยรุ่นใหม่ที่เข้มแข็งได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดึงเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ ศกร.กศน. เพื่อให้เยาวชนไทยเหล่านี้ได้มีโอกาสซึมซับถึงวัฒนธรรมอันดีงามของไทย เกิดความภูมิใจในความเป็นไทย และค่อยๆ เข้ามามีส่วนสานต่อกิจกรรมของชุมชนไทยต่อจากรุ่นพ่อแม่ในที่สุด นอกจากนี้ คนไทยรุ่นใหม่เหล่านี้ ยังจะสามารถเป็นกลไกที่สำคัญสำหรับประเทศไทยในการส่งเสริมความสัมพันธ์ ความเข้าใจในระดับประชาชน และความร่วมมือในสาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ระหว่างไทยกับต่างประเทศในอนาคตอีกด้วย เนื่องจากเป็นบุคคลที่เกิดและเติบโตในต่างประเทศ จึงมีความเข้าใจถึงวัฒนธรรมและภาษาท้องถิ่นเป็นอย่างดี

(2) มิติในประเทศไทย โดยที่กระทรวงศึกษาธิการมีเครือข่ายโรงเรียน กศน. อยู่ทั่วประเทศ และมีนักศึกษา กศน. ในระดับต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งในจำนวนเหล่านี้เชื่อว่ามีส่วนที่อาจกำลังคิดหรือเตรียมการที่จะเดินทางไปอาศัยอยู่ในต่างประเทศ ดังนั้น

เพื่อเป็นการช่วยป้องกันมิให้กลุ่มคนเหล่านี้ต้องตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ และช่วยลดปัญหาตกรุกขี้ไต้ยากของคนไทยในต่างประเทศ ตลอดจน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในต่างประเทศตั้งแต่ต้นทาง กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ (ศกพ.) จึงอาจประสานความร่วมมือระหว่างกันเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับคนไทยกลุ่มนี้เป็นการล่วงหน้า โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการเฉพาะให้แก่นักศึกษาของ กศน. ในประเทศไทย เพื่อให้ข้อมูลที่จำเป็นและข้อพึงระวังต่างๆ ในการดำรงชีวิตในต่างประเทศ ในลักษณะเดียวกับที่กระทรวงการต่างประเทศ (กรมกงสุล) ดำเนินการร่วมกับกระทรวงแรงงาน (อบรมแรงงานไทยก่อนไปทำงานที่ประเทศอิสราเอลและเกาหลีใต้) และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อบรมสตรีและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงขบวนการค้ามนุษย์) อยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ หลักสูตรฝึกอบรมควรครอบคลุม (comprehensive) ในทุกประเด็นพื้นฐานที่จำเป็น ทั้งในส่วนของ การดำเนินชีวิตประจำวัน การทำงาน การบริหารจัดการ สุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยอาจให้สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ร่วมกับ ศกร.กศน. หรือสมาคมไทยในเทศนั้นๆ เป็นแกนหลักในการจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมฯ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่อยู่ในพื้นที่จึงทราบข้อมูลในเชิงลึกมากกว่าหน่วยงานในส่วนกลาง โดยในระยะแรกอาจมุ่งเป้าหมายการอบรมไปที่ประเทศซึ่งคนไทยนิยมเดินทางไปตั้งถิ่นฐานจำนวน 4-5 ประเทศก่อน และเวียนการอบรมไปในจังหวัดต่างๆ โดยอาจพิจารณาเชิญคนไทย หรือบุคลากรของ ศกร.กศน. ที่พำนักอยู่ในเทศนั้นๆ มาร่วมเป็นวิทยากรเพื่อบอกเล่าถึงประสบการณ์และตอบข้อซักถามต่างๆ ด้วย

2) สำหรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ นั้น เอกอัครราชทูตฯ เห็นว่า โดยที่การจัดการศึกษาให้แก่คนไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะเยาวชนไทยรุ่นใหม่ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากและต้องการความอย่างต่อเนื่อง จึงสมควรที่กระทรวงศึกษาธิการจะผลักดันให้เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นกระทรวงศึกษาธิการ หรือกระทรวงการต่างประเทศ สามารถใช้เป็นเหตุผลในการจัดสรรงบประมาณในลักษณะงบประมาณให้แก่ ศกร.กศน. ในต่างประเทศทุกแห่งได้และในจำนวนที่มากกว่าอัตราในปัจจุบัน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการจะต้องให้ความสำคัญต่อการมอบหมาย/กำหนดพันธกิจ และการวางหลักสูตรต่างๆ ของ ศกร.กศน. เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของรัฐบาลในการสร้างเยาวชนไทยรุ่นใหม่ในต่างประเทศที่เข้มแข็งและเกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยในระยะยาว ตลอดจน ควรขยายจำนวน ศกร.กศน. ในต่างประเทศให้เพิ่มขึ้น โดยอาจจัดส่งบุคลากร/ผู้เชี่ยวชาญจากส่วนกลางไปช่วยจัดตั้งและวางรูปแบบการบริหารจัดการให้ในระยะแรกด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ สามารถมีบทบาทในการช่วยอำนวยความสะดวกและประสานงานให้ได้

3.4.1.2 บุคลากรของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

1) เห็นว่า ปัจจุบัน ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ได้รับการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ ในประเทศที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่เป็นอย่างดี โดยนอกจากจะมีการประสานงานที่ใกล้ชิดกันแล้ว ศูนย์ฯ หลายแห่งยังได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณบางส่วนจากสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ อีกด้วย ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ของสนง.ฯ เห็นด้วยว่า ศกร.กศน. ในต่างประเทศสามารถมีบทบาทช่วยสนับสนุนและเป็นกลไกของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุล

ใหญ่ ในการเสริมสร้างชุมชนไทยให้มีความเข้มแข็งได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มเยาวชนไทยรุ่นใหม่ ที่เติบโตในต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนนอกระบบของ กระทรวงศึกษาธิการด้วยเช่นกัน

2) อย่างไรก็ดี แม้ว่าในระดับพื้นที่จะมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด แต่ในระดับหน่วยงานส่วนกลางแล้ว มองว่า ยังคงมีช่องว่างในการประสานงานระหว่างกระทรวงการ ต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ โดยที่ผ่านมา การส่งเสริมกิจการของ ศกร.กศน. ในประเทศ ต่างๆ จะค่อนข้างขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ในพื้นที่เป็นหลัก มากกว่าที่จะเป็นนโยบายโดยตรงจากส่วนกลาง ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (ศกพ.) มีความประสงค์ที่ จะประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อหาหรือแนวทางความร่วมมือระหว่างกันในการพัฒนา ขีดความสามารถของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ แต่ก็ยังไม่ทราบว่าควรติดต่อกับหน่วยงานใดใน กระทรวงการต่างประเทศ ที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว

3) สำหรับในระยะสั้น กระทรวงศึกษาธิการประสงค์จะขอรับการ สนับสนุนจากกระทรวงการต่างประเทศ ในการจัดส่งหนังสือเรียนและสื่อการเรียนการสอนไปให้แก่ ศกร.กศน. ในประเทศต่างๆ ผ่านระบบถุงแม่เหล็กการทูต เนื่องจากที่ผ่านมา กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดส่งเอกสารเหล่านี้ ทางไปรษณีย์ระหว่างประเทศ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ใช้ระยะเวลาใน การจัดส่งนาน และยังมีเสี่ยงต่อปัญหาไปรษณีย์สูญหายระหว่างทางด้วย

3.4.1.3 การสัมภาษณ์ผู้บริหารของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โพลด์

ประสงค์จะได้รับการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังนี้

1) งบประมาณ ในลักษณะที่เป็นประจำทุกปี ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการ วางแผนงานล่วงหน้า และบริหารจัดการงบประมาณในภาพรวมของศูนย์ฯ

2) ผู้เชี่ยวชาญ อาทิ จิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาจากประเทศไทย เพื่อไป ให้คำปรึกษาแก่คนไทยที่มีปัญหาสุขภาพจิต โดยเฉพาะผู้ที่ป่วยด้วยโรคซึมเศร้า หรือประสบปัญหา ครอบครัว เนื่องจากครูอาสาสมัครของศูนย์ฯ ยังไม่มีทักษะเพียงพอที่จะให้คำแนะนำได้ และ ครูดนตรีไทย จากประเทศข้างเคียงในยุโรป หรือจากประเทศไทย ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญควรมีเวลาพำนักในนอร์เวย์ ประมาณ 1 เดือน เพื่อให้มีเวลาให้คำปรึกษา/ทำการสอนได้อย่างทั่วถึงและเกิดผลที่เป็นรูปธรรม

3) การประชาสัมพันธ์ โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ อาจเป็นสื่อกลางใน การจัดการประชุมหารือระหว่างผู้บริหารของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โพลด์ กับผู้บริหารของสมาคมไทย หรือกลุ่มคนไทยต่างๆ ที่สนใจจะจัดตั้ง ศกร.กศน. หรือจัดการเรียนการสอนนอกระบบ เพื่อเปิด โอกาสให้ศูนย์ฯ ได้ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานและชี้แจงข้อมูลต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการ ขยาย ศกร.กศน. ในเมืองต่างๆ เพิ่มขึ้น

3.4.2 สรุปผลแบบสอบถามบุคลากรและนักเรียนของ ศกร.กศน. เขตเอิสท์โพลด์ (ดูภาคผนวก ง)

3.4.2.1 เกี่ยวกับแบบสอบถาม

จัดทำขึ้นโดยสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ต้องการรับทราบข้อมูล/ความต้องการของบุคลากร ผู้ปกครองและนักศึกษาของศูนย์การศึกษาออก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ศกร.กศน.) เขตเอิสท์โพลด์ เกี่ยวกับบทบาทของสถาน

เอกอัครราชทูตฯ ที่จะให้การสนับสนุนและร่วมมือกับ ศกร.กศน. ในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนไทยในนอร์เวย์อย่างยั่งยืน

ตารางที่ 4 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน
เพศ	
- ชาย	20
- หญิง	62
สถานะ	
- บุคลากร	21
- นักศึกษา	13
- ผู้ปกครอง	18
- ไม่ระบุ	5
ช่วงอายุ	
- ต่ำกว่า 20 ปี	8
- 20-40 ปี	27
- 41 ปีขึ้นไป	24
- ไม่ระบุ	5
ระดับการศึกษา	
- ประถมศึกษา	11
- มัธยมศึกษาตอนต้น	9
- มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา	18
- อนุปริญญา	1
- ปริญญาตรี	14
- สูงกว่าปริญญาตรี	7
- ไม่ระบุ	4

3.4.2.2 สรุปผลแบบสอบถาม (เฉพาะส่วนที่ 3 ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสถานเอกอัครราชทูต)

ตารางที่ 5 สรุปบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสนับสนุนภารกิจของศูนย์ ศกร.กศน.

บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสนับสนุนภารกิจของศูนย์ ศกร.กศน.	จำนวน
ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อการสนับสนุนกิจกรรมของ ศกร.กศน. ในช่วงที่ผ่านมา - มีบทบาทมากที่สุด 24 - มีบทบาทมาก 24 - มีบทบาทปานกลาง 9 - มีบทบาทน้อย 0 - ไม่ระบุ 7	
ความเหมาะสมที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ ศกร.กศน. - ควร 57 - ไม่ควร 0 - ไม่แน่ใจ 7	
ความคาดหวังเกี่ยวกับรูปแบบการสนับสนุนของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อกิจกรรมของ ศกร.กศน. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) - การประชาสัมพันธ์ 49 - งบประมาณ 45 - สื่อการเรียนการสอน 42 - การส่งผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรม 38 - การฝึกอบรมบุคลากร/นักศึกษา 35	
ลักษณะกิจกรรมของ ศกร.กศน. ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีส่วนสนับสนุนมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) - การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย 56 - การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร 29 - การเรียนการสอนทางวิชาการ 28 - การฝึกวิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต 26 - อื่นๆ 4¹⁶	

¹⁶ ได้แก่ ด้านเอกสารและความช่วยเหลือต่างๆ ด้านกฎหมาย , จัดหาบุคลากรสอนดนตรีไทย , ให้ความรู้แก่ประชาชนคนไทยในนอร์เวย์ เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับ ความเป็นอยู่ในนอร์เวย์ , สนับสนุนคนนอร์เวย์ให้รู้จักหัตถกรรมหรือผ้าไทยมากขึ้น

ทั้งนี้ จากผลสรุปของการตอบแบบสอบถามข้างต้น พอจะประมวลได้ในเบื้องต้นว่า บุคลากรและนักศึกษาของ ศกร.กศน. โดยส่วนใหญ่ ยังคงเห็นถึงประโยชน์และความจำเป็นที่ศูนย์ฯ จะต้องได้รับการสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูตฯ โดยเฉพาะใน 3 ประเด็นสำคัญ คือ การประชาสัมพันธ์ งบประมาณ และสื่อการเรียนการสอน (ซึ่งก็สอดคล้องกับผลของการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในข้อ 3.4.2) ขณะที่ลักษณะของกิจกรรมที่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า สถานเอกอัครราชทูตฯ ควรเข้าไปมีส่วนช่วยสนับสนุนการทำงานของ ศกร.กศน. มากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ซึ่งก็เป็นกิจกรรมที่ชุมชนไทยและเยาวชนไทยรุ่นใหม่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างกว้างขวาง และยังเป็นเกิดประโยชน์ในการเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คนไทย การปลูกฝังวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ ตลอดจน ช่วยเผยแพร่ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตาของชาวนอร์เวย์ด้วย

3.5 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

จากผลที่ได้รับจากการศึกษาข้อมูลทั้งหมดข้างต้น สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือ SWOT Analysis เพื่อให้ทราบถึง ข้อเด่น ข้อด้อย โอกาส และอุปสรรค ในการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอสทีโฟลด์ ในปัจจุบัน ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม หรือ SWOT Analysis

สภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเอสทีโฟลด์	
จุดเด่น (Strength)	S1 มีสถานะการจัดตั้งที่เป็นทางการ ทำให้มีสิทธิ์ได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ สื่อการเรียนการสอน และสถานที่จัดการเรียน ทั้งจากภาครัฐของไทย (กระทรวงศึกษาธิการ/สถานเอกอัครราชทูตฯ) และนอร์เวย์ (รัฐบาลท้องถิ่น) S2 บุคลากรของศูนย์ฯ มีคุณภาพทั้งในเชิงคุณวุฒิและประสบการณ์ S3 ชุมชนไทยให้การยอมรับการดำเนินงานและกิจกรรมของศูนย์ฯ S4 ผู้บริหารของศูนย์ฯ มีเครือข่ายติดต่อ (connection) และความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหารท้องถิ่นของนอร์เวย์ และสถานเอกอัครราชทูตฯ
จุดด้อย (Weak)	W1 สถานที่จัดการเรียนการสอน/จัดกิจกรรมของศูนย์ฯ ไม่ได้ตั้งอยู่ในเมืองหลวง หรือเมืองใหญ่ที่มีการคมนาคมสะดวก จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง W2 สภาพภูมิอากาศของนอร์เวย์ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะในฤดูหนาว W3 ความไม่พร้อมในเรื่องของเวลาและข้อจำกัดด้านครอบครัวของตัวบุคลากร/ครูอาสาสมัคร รวมถึงนักเรียนและผู้ปกครอง ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ ได้อย่างต่อเนื่อง

สภาพแวดล้อมในการดำเนินงานของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์	
	W4 งบประมาณที่ศูนย์ฯ ได้รับจากแหล่งทุนต่างๆ ในแต่ละปี ยังมีลักษณะที่ไม่แน่นอน และมีความเสี่ยงจะถูกปรับลดลงในอนาคต W5 เยาวชนถูกเบียดเบียนความสนใจจากสิ่งเร้าอื่นๆ รอบตัว อาทิ เทคโนโลยี เกมส์ ฯลฯ ทำให้ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ W6 หลักสูตรไม่สามารถจัดให้มีความหลากหลายได้ครบตามความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากขาดบุคลากร/ผู้เชี่ยวชาญ
โอกาส (Opportunity)	O1 จำนวนคนไทยในนอร์เวย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จึงเป็นโอกาสสำหรับศูนย์ฯ ที่จะคัดสรรบุคลากรและครูอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถช่วยงานได้มากขึ้นรวมถึง โอกาสที่จะมีนักเรียน/คนไทยสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรต่างๆ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดขึ้นก็มีเพิ่มมากขึ้นด้วย O2 รัฐบาลไทยมีนโยบายให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศที่เข้มแข็ง และส่งเสริมการศึกษาอกระบบให้กับคนไทยในต่างประเทศ O3 รัฐบาลนอร์เวย์มีนโยบายให้การสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนชาวต่างชาติ O4 ชาวนอร์เวย์ส่วนใหญ่มีความรู้จักคุ้นเคยและมีทัศนคติที่ดีกับคนไทย/ประเทศไทยและมีพื้นฐานจิตใจที่เปิดกว้าง ยอมรับวัฒนธรรมที่หลากหลายของคนต่างชาติ O5 การมี networking ที่ใกล้ชิดระหว่างผู้บริหาร ศกร.กศน. ในยุโรป และเครือข่ายหญิงไทยในยุโรป
อุปสรรค (Threats)	T1 การไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเดินทาง และการเข้าร่วมจัดกิจกรรม/การเรียนการสอน ในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งถือเป็นวันครอบครัวของชาวนอร์เวย์ T2 แหล่งงบประมาณอาจถูกยกเลิก หรือลดสัดส่วนการสนับสนุนลง T3 ความขัดแย้งของบุคลากรภายในองค์กร T4 ไม่มีการเตรียมที่จะสร้างผู้นำศูนย์ฯ รุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทน

บทที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาในบทที่ 3 ข้างต้น ทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่า การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับคนไทยในต่างประเทศ นั้น ไม่เพียงแต่จะช่วยพัฒนาคุณภาพ/ยกระดับขีดความสามารถเฉพาะตัวบุคคลของคนไทยเท่านั้น แต่ในอีกด้านหนึ่งยังนับว่ามีความเกี่ยวพันและมีส่วนช่วยสนับสนุนภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจน สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ ในการเสริมสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีเข้มแข็งอย่างแยกกันไม่ออก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ซึ่งนับเป็นจักรกลที่สำคัญอย่างยิ่งในการเสริมสร้างศักยภาพให้กับชุมชนไทย โดยใช้การศึกษาเป็นสื่อ ซึ่งก็ได้จำกัดเฉพาะกรณีของชุมชนไทยรุ่นปัจจุบันเท่านั้น หากแต่ยังหวังผลสืบเนื่องไปยังกลุ่มเยาวชนไทยรุ่นใหม่ที่เกิดและเติบโตในต่างประเทศ หรือ “ชุมชนไทยในอนาคต” ให้มีความรักและผูกพันกับประเทศไทย โดยมุ่งหมายให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เหล่านี้ เป็นตัวแทนของประเทศไทยในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเทศไทยและวัฒนธรรมไทยให้กับชาวต่างชาติได้รับทราบ (people-to-people contact) ควบคู่ไปกับการนำเอาศักยภาพและองค์ความรู้ของประเทศที่ตนเองอาศัยอยู่มาช่วยพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าขึ้นด้วย

จากผลการศึกษา พอที่จะสรุปความเกี่ยวพันระหว่างการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในต่างประเทศได้ใน 2 ระดับ กล่าวคือ ในระดับประเทศ (ส่วนกลาง) และในระดับพื้นที่ (กรณีศึกษา ศกร.กศน. เขตเอสทีโพลด์) ซึ่งจะเป็นพื้นฐานไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในข้อ 4.2 ต่อไป ดังนี้

4.1.1 ในระดับประเทศ

จะเห็นได้ว่า แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการเสริมสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศที่เข้มแข็งนั้น ต่างก็เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและให้ความสำคัญจากรัฐบาลไทยในทุกยุคสมัย โดยได้รับการระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายของทุกรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการถ่ายทอดเป็นยุทธศาสตร์และแผนกลยุทธ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งก็ได้มีการมอบหมายภารกิจให้แก่หน่วยปฏิบัติของแต่ละกระทรวง รวมถึงจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อดำเนินภารกิจไว้อย่างชัดเจนด้วย

โดยข้อเท็จจริงแล้ว การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในต่างประเทศและการจัดการศึกษานอกระบบฯ ให้กับคนไทยในต่างประเทศ นั้น ต่างก็ถือเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวพันและมีส่วนที่ช่วยเสริมซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพราะชุมชนไทยจะมีความเข้มแข็งได้อย่างยั่งยืนนั้น การมีคนไทยที่มีการศึกษา มีความรู้ความสามารถทั้งในเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีความรักและผูกพันกับประเทศไทยและวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย

ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต้องคำนึงถึงเป็นอันดับต้น ซึ่งการศึกษานอกระบบฯ ก็ถือเป็นหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่มีส่วนช่วยเปิดโอกาสให้คนไทยและเยาวชนไทยในต่างประเทศได้มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง และกลายเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าให้ กับชุมชนไทยในท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ต่อไป

อย่างไรก็ดี แม้ว่าโดยวัตถุประสงค์แล้ว การเสริมสร้างชุมชนไทยเข้มแข็งกับการศึกษานอกระบบฯ จะมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพของคนไทยและชุมชนไทยในต่างประเทศเหมือนกัน แต่ในทางปฏิบัติ ยังพบว่า หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ คือ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งรับผิดชอบการสร้างชุมชนไทยเข้มแข็ง และกระทรวงศึกษาธิการซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษานอกระบบฯ ให้กับคนไทยในต่างประเทศ ยังคงทำงานในลักษณะที่เรียกว่า “ต่างคนต่างทำ” ทั้งในด้านของการวางแผนงานและการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งหากทั้งสองหน่วยงานจะได้มีการประสานงานและ/หรือบูรณาการการทำงานร่วมกันมากขึ้นกว่าปัจจุบัน ก็เชื่อว่าจะทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งในเชิงกายภาพ (เช่น ความร่วมมือในการจัดส่งสื่อการเรียนการสอน การประชาสัมพันธ์) และเชิงงบประมาณ (เช่น การจัดโครงการอบรมนักศึกษา กศน. ร่วมกัน) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมายที่ทั้งสองหน่วยงานได้ตั้งไว้

4.1.2 ในระดับพื้นที่ ศกร.กศน. เขตเอสทีโพลด์

ในภาพรวมมีการรวมตัวของบุคลากรที่เข้มแข็ง มีครูอาสาสมัครคนไทยที่มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านคุณวุฒิและประสบการณ์ มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่เป็นระบบ รวมถึงมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรม/ภาพลักษณ์ของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้กิจการของศูนย์ฯ ได้รับการยอมรับจากชุมชนไทยในพื้นที่ ตลอดจน การสนับสนุนจากสถานเอกอัครราชทูตฯ และหน่วยงานท้องถิ่นของนอร์เวย์

อย่างไรก็ดี แม้ว่าตลอดระยะเวลา 7 ปีที่ผ่านมา การดำเนินงานของศูนย์ฯ จะมีสัญญาณของพัฒนาการที่ก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนของหลักสูตร จำนวนบุคลากรและจำนวนนักเรียน แต่ก็ยังคงมีข้อจำกัดบางประการที่อาจส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการขยายงานของ ศกร.กศน. เขตเอสทีโพลด์ ในอนาคต อาทิเช่น ความไม่แน่นอนของแหล่งงบประมาณสนับสนุน อุปสรรคในการเดินทางของครูอาสาสมัครและนักเรียน การสนับสนุนจากครอบครัวชาว นอร์เวย์ ความสนใจของเยาวชนไทย การสรรหาครูอาสาสมัครที่มีความเชี่ยวชาญซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย และการประชาสัมพันธ์เชิงรุก เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ถือเป็นประเด็นท้าทายอย่างยิ่งสำหรับ ศกร.กศน. เขตเอสทีโพลด์ ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ ก็อาจสามารถเข้ามามีส่วนในการช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้โดยใช้เครื่องมือทางด้านการบริหารและงบประมาณที่มีอยู่

4.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และผลการของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ในบทที่ 3 ผู้ศึกษาได้สรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับกระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล เพื่อช่วยส่งเสริมให้ ศกร.กศน. เขตเอสทีโพลด์ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างชุมชนไทยในนอร์เวย์ที่เข้มแข็ง โดยมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขจุดด้อย

(weak) และอุปสรรค (threat) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมจุดเด่น (strength) และขยายโอกาส (opportunity) ดังนี้

4.2.1 การแก้ไขจุดด้อยและอุปสรรค

4.2.1.1 สถานที่จัดการเรียนการสอน/การคมนาคม

ส่งเสริมให้ ศกร.กศน. ดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนสาขาขึ้นที่กรุงออสโล โดย

1) ใช้พื้นที่ภายในสถานเอกอัครราชทูตฯ เพื่อจัดการเรียนการสอน ในวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือในช่วงเย็นของวันในสัปดาห์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางให้แก่ครูอาสาและนักเรียนบางส่วนของศูนย์ฯ แล้ว ยังจะส่งผลดีต่อการขยายฐานจำนวนนักเรียนของศูนย์ฯ ให้เพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากกรุงออสโล เป็นเมืองที่มีคนไทยอาศัยอยู่มากที่สุดในนอร์เวย์ อีกทั้ง ยังจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างชุมชนไทย/เยาวชนไทยรุ่นใหม่กับสถานเอกอัครราชทูตเพิ่มมากขึ้นด้วย

2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ศกร.กศน. กับวัดไทยนอร์เวย์ (กรุงออสโล) ในการใช้พื้นที่ของวัดสำหรับจัดการเรียนการสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งมักจะมีคนไทยและครอบครัวมาทำบุญเป็นจำนวนมาก โดยเปิดสอนในบางหลักสูตรที่สอดคล้องกับกิจกรรมของวัดและสามารถใช้พระสงฆ์ร่วมเป็นครูอาสาสมัครได้ อาทิ พุทธศาสนา จริยธรรม และมารยาทไทย เป็นต้น

3) ส่งเสริมให้มีการใช้รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล ในกรณีที่มีข้อจำกัดด้านเวลาและการเดินทาง อาทิ การศึกษาด้วยตนเองจาก CD/DVD หรือ การสอนผ่านระบบ video conference หรือทางสื่อ online ต่างๆ เช่น Youtube เป็นต้น

4.2.1.2 งบประมาณ

1) กระทรวงการต่างประเทศควรพิจารณาตั้งวงเงินงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ จากงบคุ้มครองดูแลคนไทยฯ หรืองบชุมชนไทยเข้มแข็ง ให้แก่สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ ไว้เป็นการเฉพาะ ในจำนวนที่แน่นอนและเป็นประจำทุกปี

2) สถานเอกอัครราชทูตฯ ต้องให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่ ศกร.กศน. เขตเอสิทีโฟลด์ เป็นอันดับต้น โดยคงวงเงินจัดสรรไว้ในจำนวนที่ใกล้เคียงกันทุกปี ทั้งนี้ เพื่อให้ศูนย์ฯ สามารถวางแผนงานการใช้จ่ายงบประมาณและกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการได้ล่วงหน้า

3) ผู้บริหารของสถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีการพบปะหารือกับผู้บริหารของหน่วยงานท้องถิ่นนอร์เวย์ที่ศูนย์ฯ ตั้งอยู่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์และขอให้พิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมให้กับศูนย์ฯ ด้วย

4.2.1.3 บุคลากร/หลักสูตร

1) กระทรวงการต่างประเทศ และ/หรือกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำโครงการนำผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยหรือประเทศใกล้เคียง เพื่อมาทำการอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้แก่บุคลากรและนักเรียนของ ศกร.กศน. เขตเอสิทีโฟลด์ ในสาขาที่อยู่ในความสนใจและไม่สามารถหาวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่ได้ เช่น ดนตรีไทย ทั้งนี้ อาจจัดการอบรมในลักษณะกลุ่ม

ประเทศ เช่น กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย หรือยุโรปตะวันออก เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

2) โดยที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีข้อมูลเกี่ยวกับคนไทยที่พำนักอยู่ในนอร์เวย์ที่ค่อนข้างครอบคลุม จึงอาจช่วยสนับสนุน ศกร.กศน. ในการสรรหาและเชิญชวนคนไทยที่เห็นว่ามีความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสม ให้เข้ามาเป็นครูอาสาสมัคร หรือวิทยากรในบางหลักสูตรให้กับของศูนย์ฯ ได้

3) ส่งเสริมให้ข้าราชการ คู่สมรส และเจ้าหน้าที่ของสถานเอกอัครราชทูตฯที่มีความพร้อม ทำหน้าที่เป็นครูอาสาสมัครหรือวิทยากรให้กับ ศกร.กศน. ซึ่งนอกจากจะเป็นการใช้ความรู้ความสามารถให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนไทยเกิดความใกล้ชิดและความรู้สึกที่ดีต่อบุคลากรของสถานเอกอัครราชทูตฯ อีกทางหนึ่งด้วย

4) สถานเอกอัครราชทูตฯ อาจใช้การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อสื่อให้เห็นถึงการยอมรับและชื่นชมต่อบุคลากรของ ศกร.กศน. อาทิ การมอบประกาศนียบัตรแสดงความชื่นชม การจัดเลี้ยงขอบคุณ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของศูนย์ฯ แล้ว ยังจะเป็นการกระตุ้นให้คนไทยอื่นๆ ที่มีความรู้ความสามารถเกิดความสนใจที่จะเข้ามาช่วยเหลืองานหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของ ศกร.กศน. มากขึ้นตามมาด้วย

4.2.1.4 การประชาสัมพันธ์

1) เปิดโอกาสให้ ศกร.กศน. ให้มีโอกาสดำเนินงานของศูนย์ฯ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ของสถานเอกอัครราชทูตฯ ตามโอกาสและวาระที่เหมาะสม อาทิ เช่น การออกบูธ ประชาสัมพันธ์และจัดการแสดงเข้าร่วมในงาน Thai Fair กรุงออสโล หรือ การจัดการแสดงนาฏศิลป์/ดนตรีไทยของนักเรียน ศกร.กศน. ในกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จัดขึ้น เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยให้ ศกร.กศน. เป็นที่รู้จักทั้งในหมู่ชาวต่างชาติและคนไทยเพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังถือเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและนักเรียนของศูนย์ฯ ไปพร้อมกันด้วย

2) สถานเอกอัครราชทูตฯ อาจเป็นสื่อกลางในการจัดการประชุมระหว่าง ศกร.กศน. กับสมาคมไทยอื่นๆ ที่สนใจจะจัดการเรียนการสอนนอกระบบฯ เพื่อให้ศูนย์ฯ ได้มีโอกาสให้ประชาสัมพันธ์ตนเอง ตลอดจน แสวงหาพันธมิตรร่วมกับชุมชนไทยในเมืองอื่นๆ เพิ่มเติม ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการขยายงาน กศน. ให้กว้างขวางขึ้นในนอร์เวย์

3) ใช้ประโยชน์จากช่องทางประชาสัมพันธ์ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ มีอยู่ ซึ่งได้แก่ website ในการลงข่าวกิจกรรมและเชื่อมโยง link กับ website ของ ศกร.กศน. รวมถึงการใช้เครือข่ายอีเมลคนไทย ในการแจ้งเวียนข่าวกิจกรรมต่างๆ ของ ศกร.กศน. เพื่อให้การดำเนินการของ ศกร.กศน. เป็นที่รับรู้ในวงกว้าง

4.2.2 การเสริมจุดเด่นและขยายโอกาส

4.2.2.1 การขยายความร่วมมือกับหน่วยงาน/บุคคลภายนอก

1) โดยที่ ศกร.กศน. เป็นสมาคมของคนไทยซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งอย่างเป็นทางการกับรัฐบาลนอร์เวย์ จึงมีสถานะเป็นที่เชื่อถือได้ ดังนั้น สถานเอกอัครราชทูตฯ จึงอาจพิจารณาใช้ประโยชน์จากเครือข่าย Friends of Thailand ซึ่งประกอบด้วยชาวนอร์เวย์และ

ชาวต่างชาติที่เป็นบุคคลสำคัญในแวดวงต่างๆ ทั้งจากภาครัฐ เอกชน วิชาการ สื่อสารมวลชน ในการเป็นเครือข่ายร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของ ศกร.กศน. กับสถานเอกอัครราชทูตฯ อาทิเช่น การเป็น sponsor สนับสนุนกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่ศูนย์ฯ จัดขึ้น การสนับสนุนค่าเดินทางของวิทยากรจากไทยการอุทิศตนเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่บุคลากร/นักเรียนของศูนย์ฯ การสนับสนุนสถานที่ในการศึกษา ดูงาน หรือ รับนักเรียนของศูนย์ฯ เข้าฝึกงาน/ทำงาน เป็นต้น

2) การชุบบทบาทของ ศกร.กศน. เขตเอเชียโพลาไรด์ ในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเครือข่ายสมาคมไทยในยุโรปที่ ศกร.กศน. เป็นสมาชิกอยู่ อาทิเช่น เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเครือข่ายหญิงไทยในยุโรป หรือการประชุมสมาพันธ์ครูภาษาไทยและภาษาไทยในยุโรป เป็นต้น โดยมีสถานเอกอัครราชทูตฯ ช่วยเป็นพี่เลี้ยง ซึ่งนอกจากจะเป็นการช่วยกระชับความร่วมมือระหว่าง ศกร.กศน. กับสมาคมไทย/ศกร.กศน. ประเทศอื่นๆ ในยุโรปแล้ว ในอีกด้านหนึ่ง การได้มีโอกาสเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในระดับระหว่างประเทศ ยังจะช่วยพัฒนาศักยภาพเพิ่มพูนประสบการณ์ และเปิดโลกทัศน์ให้กับบุคลากรและนักเรียนของศูนย์ฯ ได้เป็นอย่างดีด้วย

3) การเชิญให้ผู้บริหารของ ศกร.กศน. เขตเอเชียโพลาไรด์ ได้เข้าร่วมในงานเลี้ยงรับรองต่างๆ ที่สถานเอกอัครราชทูตฯ จัดขึ้น ตามที่เห็นเหมาะสม เพื่อให้ผู้บริหารของศูนย์ฯ ได้มีโอกาสทำความรู้จักและสร้างเครือข่ายติดต่อกับบุคคลในแวดวงต่างๆ ของฝายนอร์เวย์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ต่อไปในอนาคต

4.2.2.2 การเพิ่มบทบาทในการเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนไทย

เนื่องจากบุคลากรของ ศกร.กศน. ส่วนใหญ่เป็นคนไทยที่มีความรู้ทางวิชาการสูงและมีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตในนอร์เวย์มาเป็นเวลานาน จึงมีความรู้จึกค้นเคยกับสังคมและคนนอร์เวย์เป็นอย่างดี ซึ่งสถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถใช้ประโยชน์จากศักยภาพของบุคคลเหล่านี้ ในการดำเนินงานเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชุมชนไทยในนอร์เวย์ได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดประชุมร่วมกับบุคลากรของศูนย์ฯ เพื่อรับฟังข้อคิดเห็น หรือปรึกษาหารือในประเด็นปัญหาเฉพาะหรือแม้แต่การผลักดันให้ ศกร.กศน. เป็นองค์กรนำของสมาคมไทยในนอร์เวย์ในการเสนอความเห็นหรือข้อเรียกร้อง (lobby) กับหน่วยงานของนอร์เวย์ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของคนไทยในนอร์เวย์ ในฐานะตัวแทนภาคประชาสังคม คู่ขนานไปกับบทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในฐานะผู้แทนจากรัฐบาลไทย ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยของสถานเอกอัครราชทูตฯ สามารถกระทำได้อย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นอกจากการดำเนินการเพื่อส่งเสริมบทบาทของ ศกร.กศน. เขตเอเชียโพลาไรด์ โดยสถานเอกอัครราชทูตฯ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ศึกษายังเห็นว่า เพื่อให้การจัดการศึกษานอกระบบสามารถมีส่วนช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงการต่างประเทศ ในการเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยได้อย่างยั่งยืน กระทรวงการต่างประเทศควรมีการประสานความร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องร่วมกันอย่างคุ้มค่า ตัวอย่างเช่น

1) การให้ความอนุเคราะห์แก่กระทรวงศึกษาธิการในการจัดส่งสื่อการเรียนการสอนให้กับ ศกร.กศน. ในต่างประเทศ ผ่านระบบลงเมล์การทูตของกระทรวงการต่างประเทศ เช่นที่กระทรวง

การต่างประเทศดำเนินการส่งข้อสอบให้กับมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อยู่ในปัจจุบัน โดยอาจจัดทำเป็น MOU ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในรูปแบบเดียวกับที่ กระทรวงฯ มีกับมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง

ในขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการก็ควรพิจารณาหาแนวทางที่จะปรับปรุง รูปแบบสื่อการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและลดภาระงบประมาณในการจัดส่งควบคู่ไปด้วย อาทิ การจัดทำตำราเรียนแบบดิจิทัล บรรจุลงในแผ่น CD หรือ thumb drive หรือ จัดการเรียนการสอน ทางไกลผ่าน internet ในบางหลักสูตร เป็นต้น

2) การทำโครงการฝึกอบรมให้แก่นักศึกษา กศน. ในประเทศไทย เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ที่สนใจจะเดินทางไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการช่วยป้องกันปัญหาคนไทย ตกทุกข์ได้ยาก หรือ การตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ตั้งแต่ต้นทาง และ

3) การเชิญบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมเป็นวิทยากรในโครงการของ กระทรวงการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชุมชนไทยในต่างประเทศ อาทิ โครงการอบรมให้ความรู้ด้าน กฎหมายและอบรมสุขภาพจิตแก่คนไทยในต่างประเทศ หรือโครงการกงสุลสัญจรที่จัดโดยสถาน เอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ เพื่อให้ได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนไทยเห็นถึงประโยชน์ของ การจัดการศึกษานอกระบบในต่างประเทศ

อนึ่ง ผู้เขียนเห็นว่า การดำเนินการเพื่อให้ ศกร.กศน. เขตเออีเอสโพลด์ เป็นกลไกของสถาน เอกอัครราชทูตในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนไทยในออร์เวย์ นั้น เป็นสิ่งที่สามารถ ส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ โดยอาศัยเครื่องมือทางด้านบริหารและงบประมาณที่กระทรวงการต่างประเทศ และสถานเอกอัครราชทูตฯ มีอยู่ แต่จะบรรลุผลสำเร็จหรือไม่นั้น คงจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญอีก ประการหนึ่ง ซึ่งได้แก่ “ทัศนคติ” (attitude) ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรของ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตฯ ตลอดจน ผู้บริหาร ศกร.กศน. และชุมชนไทย ซึ่งจะต้องเล็งเห็นถึงประโยชน์ร่วมกันของการ “ติดอาวุธทางปัญญา” ให้กับคนไทยและเยาวชนไทย อันจะนำไปสู่การสร้างชุมชนไทยในต่างประเทศในอุดมคติ ที่นอกจาก จะมีการรวมตัวที่เข้มแข็งแล้ว ยังต้องสามารถปกป้องรักษาผลประโยชน์ของคนไทย และมีส่วนในการ ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจอันดีในระดับประชาชนระหว่างไทยกับประเทศที่ ตนเองอาศัยอยู่ได้อีกด้วย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาของรายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือ

ศูนย์การศึกษาอนุกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ.

แนวทางการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับคนไทยในต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร, 2553.

_____. คู่มือการจัดตั้งและการดำเนินงาน ศูนย์การเรียนรู้ กศน. ในต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร, 2553.

_____. คู่มือการวัดและประเมินผลการเรียน หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับคนไทยในต่างประเทศ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2557). กรุงเทพมหานคร, 2557.

งานศึกษาทางวิชาการ

พรรณนภา จันทราภรณ์. การเสริมสร้างชุมชนไทยเข้มแข็ง : กรณีศึกษานอร์เวย์เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างภาพลักษณ์ และการขยายความสัมพันธ์ในระดับประชาชนสู่ประชาชน. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 4 กระทรวงการต่างประเทศ, 2555.

อรุษา มงคลนาวัน. การดำเนินการทูตสาธารณะเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของไทยในความสัมพันธ์ไทย-กาดาร์. รายงานการศึกษาส่วนบุคคล หลักสูตรนักรับราชการทูต รุ่นที่ 6 กระทรวงการต่างประเทศ, 2557.

การสัมภาษณ์

จักร บัญ-หลง. เอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล. สัมภาษณ์. 28 เมษายน 2558.

ชนกมล โพธิศรี. รองหัวหน้า ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์. สัมภาษณ์. 21 เมษายน 2558.

ชวดล นิปานนนท์. ที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโคโร. สัมภาษณ์. 4 มิถุนายน 2558.

ทัศน จันทรศรี. หัวหน้า ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลด์. สัมภาษณ์. 21 เมษายน 2558.

บุษบงค์ รักเรียน. ครูชำนาญการพิเศษ. สัมภาษณ์. 26 พฤษภาคม 2558.

พิมพ์ใจ ศิริสาคร. ครูชำนาญการพิเศษ. สัมภาษณ์. 26 พฤษภาคม 2558.

วรรณวรรณ บันลือฤทธิ. ครูชำนาญการ. สัมภาษณ์. 26 พฤษภาคม 2558.

สมใจ นิธินันท์. ครูชำนาญการพิเศษ. สัมภาษณ์. 26 พฤษภาคม 2558.

เอกสารอื่นๆ

กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ. สรุปการจัดสรรงบประมาณ งบประมาณไทยเข้มแข็ง ปีงบประมาณ 2556-2558.

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ.

สำเนาบันทึกที่ ศธ.0201.121/260 เรื่องสรุปรายงานการประชุมปฏิบัติการเพื่อพัฒนา
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2559-2561. 2 มีนาคม 2558.

สำนักนโยบายและแผน กระทรวงการต่างประเทศ. สรุปการจัดสรรงบประมาณ งบคุ้มครองดูแลคน
ไทยและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยในต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2556-2558.

_____. แนวทางการบริหารงบคุ้มครองดูแลคนไทยและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไทยใน
ต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2558.

_____. แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2553-2556.

_____. แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2558-2561.

_____. แผนยุทธศาสตร์ภูมิภาคยุโรป ปี 2556-2560.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กระทรวงพาณิชย์. ข้อมูลการค้าไทย-นอร์เวย์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moc.go.th>.

กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ [ออนไลน์]. 12

กันยายน 2557. แหล่งที่มา : <http://www.thaigov.go.th/index.php?option>

[=com_k2&view=item&id=85853:id85853&Itemid=339&lang=th](http://www.thaigov.go.th/index.php?option=com_k2&view=item&id=85853:id85853&Itemid=339&lang=th).

สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. ข้อมูลสถิติชาวนอร์เวย์ที่เดินทางมาประเทศไทย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.immigration.go.th>.

สำนักงานสถิติแห่งชาตินอร์เวย์. จำนวนคนไทยที่พำนักในนอร์เวย์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<https://www.ssb.no>.

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)

พ.ศ.2557 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/>

[DATA/PDF/2557\A\055\1.PDF](http://www.ratchakitcha.soc.go.th/ DATA/PDF/2557\A\055\1.PDF).

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.cabinet.thaigov.go.th/acrobat/history_60.pdf.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://library2.parliament.go.th/giventake/cons2540->

[2550.html](http://library2.parliament.go.th/giventake/cons2540-2550.html).

myfirstbrain. ชีวประวัติอาจารย์สาส์ ศิลปธรรม [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=5839.

Thai-Norwegian Chamber of Commerce. หอการค้าไทย-นอร์เวย์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://www.norcham.com>.

wikipedia. คำอธิบาย SWOT Analysis [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.th.wikipedia.org>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อสมาคมไทยและวัดไทยในนอร์เวย์

ตารางที่ 7 รายชื่อสมาคมไทยในนอร์เวย์

	ชื่อสมาคม	ประธาน
1	สมาคมชาวพุทธไทย/Den Thailandske Buddhistforening	สมจิตร เบอร์ก
2	สมาคมไทย- tromsø/Thai-TromsøForening	วรรณนา เฮลเนส
3	สมาคมภาษาและวัฒนธรรมไทย-นอร์เวย์	ชนกมล โพธิศรี ยอร์ท
4	ศูนย์การเรียนรู้ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตเอสทีโฟลด์	ทัศนา จันทรร
5	สมาคมไทยในโรกาลันด์	รสรกร ฮาแก่น
6	สมาคมคนไทยใน Hordaland/Thai Forening Hordaland	อรรวรรณ ตรงต่อศักดิ์
7	สมาคมไทยพุทธศาสนิกชน ทรอนแฮม	พระชาติชาย บุญบาล
8	สมาคมสตรีไทยในนอร์เวย์/Den Thailandske Kvinneforening	มุกดา ทองอ่อน
9	สมาคมไทยซุนเมอเรอร์/Thai ForeningSunnmøre	วันนา เทพพิชัยยานนท์
10	สมาคมวัดป่าโพธิธรรม วิเคบูคท์	นันทยา พิมพ์ปฐ
11	สมาคมไทยในเอเกอร์ซุนและโอเมง	สิริพรรณ ลิเอน
12	สมาคมไทยในเฮากาแลนด์/ThaiforeningenHaugaland	วรรณนิภา วิภาโตทัย
13	สมาคมประกาศพุทธธรรม/PrakasPuththadhumForening	ประพิศ ยศแสง
14	พุทธสมาคมในโรกาแลนด์/Buddhist-samfunnet i Rogaland (วัดพระพุทธรูปสามัคคีประชาราม)	Arnfinn Pedersen
15	Thai-Folk Klubben	เวียน โวประโคน
16	สมาคมพุทธศาสนวิปัสสนาวงศ์	วรัชญา เจริญสุข พอร์ส
17	สมาคมวัดไทยพุทธ	ฉันทนา ศรีวิภา เบิร์ก
18	สมาคมกีฬาและวัฒนธรรมไทย	พนัสปียา เชื้อแก้ว
19	Thaiforeningen på Svalbard	อภิเดช ปรีนแคน
20	สมาคมโพธิญาณ สตาวังเจอร์	ศิริดา ผาสุก
21	สมาคมวัดป่าโพธิธรรม ธรรมเมน	จารุณี ชูภู
22	สมาคมพุทธเมตตาตามปณิก	ภักติกานต์ คิตการ
23	สมาคมนักวิชาชีพไทยในภูมิภาคยุโรป	Krisna Rungruangsak-Torrissen

ตารางที่ 8 รายชื่อวัดไทยในนอร์เวย์

	ชื่อวัด	เจ้าอาวาส/ผู้ติดต่อ
1	วัดไทยนอร์เวย์	พระครูวิเทศธรรมวิฑิต (สำรวจ กมโล)
2	วัดไทยนอร์เวย์ สาขาเมืองบาร์เกิน	พระมหาเสถียร สติโร
3	วัดป่าโพธิธรรมทรอนแฮม	พระครูบาเบญจมินทร์ วรกิจใจ (รักษาการ) พระชาติชาย บุญบาล (ประธานสมาคมฯ)
4	วัดป่าโพธิธรรม วิเคบุคท์	พระวิไล มหาวีโร
5	วัดป่าโพธิธรรม สตาวังเงอร์	พระพยุงค์ศักดิ์ สัมฤทธิ์ (พลวโร)
6	วัดป่าโพธิธรรม ดรัมเมน	พระครูบาเบญจมินทร์ วรกิจใจ พระชาติชาย บุญบาล
7	วัดพระพุทธรูปสามัคคีประชาราราม	พระครูวินัยธร กฤตภาส นาควโร
8	วัดพระพุทธรูปสามัคคีประชาราราม สาขาเมือง Haugesund	พระครูวินัยธร กฤตภาส นาควโร
9	วัดสันตินิवासนอร์เวย์	พระวิกรานต์ ขนติโร
10	วัดไทยทุเทน	พระราชปริยัตยาลังการ
11	ศูนย์ปฏิบัติธรรมพุทธชินวงศ์	พระครูปลัดสัมพิพัฒน์มจารย์
12	วัดพระธรรมกายนอร์เวย์	พระกล้าณรงค์ ญาณวีโร

ภาคผนวก ข

รายชื่อครูอาสาของ ศกร.กศน. เขตเออีทีโฟลส์ ประจำปี 2553 –2558

ตารางที่ 9 รายชื่อครูอาสาประจำปีการศึกษา 2553 –2558

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ครูอาสาประจำปีการศึกษา					
		2553	2554	2555	2556	2557	2558
1	นางชนกมล โพธิศรี ยอร์ท	✓					
2	นางกานต์รวี อยู่เป็นสุข	✓					
3	นางทัศนา จันทรร	✓					
4	นางลัดดาวัลย์ เทอลิน	✓					
5	นางอุษณีย์ โอลเซ่น	✓					
6	นางเงินตรา เขินไพร	✓					
7	นางชญาภา เขียวนนท์	✓					
8	นางตฤดี สกอนทอร์ป	✓					
9	นางยุภาพร ถิ่นถาน	✓					
10	นางอรยา ดวงมณี	✓					
11	นางอารียา รัตนพงษ์สุข ซีเวอร์เซ่น		✓				
12	นางจิตรี นัคสุน ไวลสตรอม		✓				
13	นางอภิญา โรแกน			✓			
14	นางธิดารัตน์ ยูร์วุม			✓			
15	นางนาวา มหฤทธิ์			✓			
16	นายริชาร์ด โรแกน			✓			
17	นายประภากรณ์ รัตนวิทยากุล				✓		
18	น.ส. สุจารี เกื่อนการ ออสมูล				✓		
19	นางเกษิกาแก้ว กล้าทางถูก				✓		
20	นางสาวธิติสดา มีแก้ว				✓		
21	นางวาสนา อาวีรอบ				✓		
22	นางสาวธนพร สามเมือง				✓		
23	นางจิตร เบิร์กกวิด					✓	
24	นางมะลิวัลย์ ยาร์สตาด					✓	
25	นางสิรินยา พลสิงห์					✓	
26	นางพรสวรรค์ สปีเดโวลด์					✓	

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ครูอาสาประจำปีการศึกษา					
		2553	2554	2555	2556	2557	2558
27	นางจุฑามาศ พุเกิลสตาด					✓	
28	นางสาวเยาวลักษณ์ สิมณี					✓	
29	นางสาวสุรีย์พร ยางเดี่ยว					✓	
30	นางพิมพ์รัตน์ มุลเค้า					✓	
31	นางจินดารัตน์ มู					✓	
32	นางพูนศรี เอ็งกอย						✓
33	นางภัทราภรณ์ อุทธา						✓

ตารางที่ 10 รายชื่อครูอาสาที่ขอลาพักประจำปีการศึกษา 2553 –2558

ลำดับ	ชื่อ นามสกุล	ครูอาสาที่ขอลาพัก					
		2553	2554	2555	2556	2557	2558
1	นางศุภกานต์ ทองเหลา Johansen	✓					
2	นางสาวทณีย์ ปานทอง	✓					
3	นางปิยนุช โยอันเนสเซน	✓					
4	นางสมศรี สุขบุญสังข์	✓					
5	นางสุกัญญา นิลกลาง	✓					
6	นางผกาพร สุพรรณนอก	✓					
7	นางเบญจวรรณ ราชุ่ม		✓				
8	Prapawadi Andreasen		✓				
9	นางวันเพ็ญ ตาพันธ์		✓				
10	นางจิตาภา อุทเน		✓				
11	นางปณตนาฏ สกัฟดาล		✓				
12	นางจิรนันต์ สุขแสนถาวร สเตรนค์		✓				
13	นางอรรวรรณ จันทรดำ			✓			
14	นายจอห์น แอนเดรียเซน			✓			
15	นางจินตนา เจนเช่น	✓					
16	นางสาวกชวรรณ ธนภณบวรภัค	✓					
17	นางสุพิชา อีนสดีอเ็น	✓					
18	นางศุจิรา วงค์จันทน	✓					

ภาคผนวก ค

หลักสูตรที่ ศกร.กศน. เขตเออีทีโพลด์เปิดสอน และจำนวนผู้สมัครเรียนหลักสูตรการศึกษา
ต่อเนื่องและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552-2557

ตารางที่ 11 หลักสูตรที่ ศกร.กศน. เขตเออีทีโพลด์เปิดสอน และจำนวนผู้สมัครเรียนหลักสูตร
การศึกษาต่อเนื่องและหลักสูตรขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552-2557

หลักสูตร	จำนวนผู้สมัครเรียน
หลักสูตรภาษาไทย ระดับเตรียมทักษะเบื้องต้น ปีที่ 1	6
หลักสูตรภาษาไทย ระดับเตรียมทักษะเบื้องต้น ปีที่ 2	7
หลักสูตรภาษาไทย ระดับฝึกอ่าน-เขียน ปีที่ 3	11
หลักสูตรภาษาไทย ระดับฝึกอ่าน-เขียน ปีที่ 4	—
หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น ภาษาไทย ปีที่ 5	—
หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น ภาษาไทย ปีที่ 6	5
หลักสูตรภาษาไทยสำหรับคนนอร์เวย์	18
หลักสูตรภาษาอังกฤษเบื้องต้น	—
หลักสูตรนาฏศิลป์ไทย	—
หลักสูตรทฤษฎีการขับรถยนต์	18
หลักสูตรภาษาไทยเบื้องต้น สำหรับคนไทย	4
หลักสูตรภาษานอร์เวย์เบื้องต้น	22
หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา	4
หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	3
หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	2
รวมทั้งสิ้น	100

ภาคผนวก ง
สรุปผลแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	ชาย 2 ราย	หญิง 62 ราย
2. สถานะ	บุคลากร 21 ราย	นักศึกษา 13 ราย
	อื่นๆ 5 ราย (สมาชิก, ครูอาสา, ผู้เข้าร่วมประชุม, ประชาชน)	ผู้ปกครอง 18 ราย
	ไม่ระบุ 7 ราย	
3. การศึกษา	ประถมศึกษา 11 ราย	
	มัธยมศึกษาตอนต้น 9 ราย	
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวศึกษา 18 ราย	
	อนุปริญญา 1 ราย	
	ปริญญาตรี 14 ราย	
	สูงกว่าปริญญาตรี 7 ราย	
	ไม่ระบุ 4 ราย	
4. อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี 8 ราย	
	20-40 ปี 27 ราย	
	41 ปีขึ้นไป 24 ราย	
	ไม่ระบุ 5 ราย	

ส่วนที่ 2 บทบาทของศูนย์ ศกร.กศน. ต่อการสร้างความภาคภูมิใจของชุมชนไทย

1. วัตถุประสงค์ของท่านในการเข้าร่วมกิจกรรมของ ศกร.กศน. (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - (37) เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ให้กับผู้อื่น
 - (10) เพื่อฝึกวิชาชีพ
 - (43) เพื่อพบปะเพื่อนคนไทย
 - (49) เพื่อสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทย
 - (24) เพื่อเรียนภาษาไทย
 - (10) เพื่อสอบเทียบวุฒิการศึกษา
 - (31) เพื่อให้บุตรหลานให้ซึมซับความเป็นไทย
 - (11) เพื่อนชวน
 - (36) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - (4) อื่นๆ โปรดระบุ (ปชส.กิจกรรมการศึกษาและวัฒนธรรมไทย, ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านอาชีพ การงาน การศึกษา, สอนภาษาไทย และภาษาอังกฤษ, อยากรู้จักเพื่อนใหม่ๆ, ให้ลูกเรียน ม. ต้น)

2. ท่านได้เข้าร่วมหลักสูตร/กิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. บ่อยแค่ไหน
- (18) เป็นประจำ
(12) เป็นส่วนใหญ่
(21) เป็นบางครั้ง
(3) น้อย
(9) ไม่เคยเข้าร่วม
3. ปัจจัยสำคัญที่ท่านตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. คืออะไร
- (24) การสนับสนุนของครอบครัว
(22) สถานที่จัดกิจกรรมมีความเหมาะสม
(25) คุณภาพของบุคลากรของศูนย์ ศกร.กศน.
(41) รูปแบบกิจกรรม/หลักสูตรมีความน่าสนใจ
(5) อื่นๆ โปรดระบุ (เพื่อทำประโยชน์ให้กับเพื่อนคนไทยด้วยกัน, ทำให้มีความอบอุ่นใจที่ได้เจอและทำกิจกรรมกับคนไทยด้วยกัน, ครูอาสา, มาทานอาหารไทย, อาหารไทยอร่อย, เพื่อนชวน)
4. ปัจจัยสำคัญที่ท่านตัดสินใจไม่เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. คืออะไร
- (34) เดินทางไม่สะดวก
(2) กิจกรรม/หลักสูตรไม่น่าสนใจ
(2) สถานที่ไม่เหมาะสม
(2) คุณภาพของบุคลากรของศูนย์ ศกร.กศน.
(6) อื่นๆ โปรดระบุ (ทำงาน, ในบางกิจกรรม, ไม่สะดวก, ไม่ทราบข้อมูล)
5. ท่านเห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์ ศกร.กศน. ที่ผ่านมา เป็นประโยชน์ต่อชุมชนไทยในภาพรวมหรือไม่ (ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยมาก)
5	4	3	2	1
43	15	6	0	0
6. ท่านเห็นว่าหลักสูตรและกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. ในปัจจุบันเป็นประโยชน์ต่อตัวท่านหรือบุคคลในครอบครัว มากน้อยเพียงใด (ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยมาก)
5	4	3	2	1
32	22	10	0	0
7. โปรดระบุหลักสูตร/กิจกรรมที่ชอบ ศกร.กศน. ที่ท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์
- ทุกหลักสูตร, Thai fest 4 ภาค, คอร์สทำอาหารและขนม, ไหว้ครู, ภาษาไทยเบื้องต้น, Thai Food Fair, หลักสูตรใบขับขี่ 2 ภาษา, ภาษาไทยสำหรับคนนอร์เวย์, Thai Festival I Østfold, Klere เรียนภาษาไทย, กฎหมายจราจร, เรียนเพื่อปรับตัวการศึกษา, ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทย, การละเล่นของไทย, การแสดงดนตรีไทย, กศน.

8. ท่านจะชักชวนให้ผู้ที่ท่านรู้จักเข้าร่วมกิจกรรมของ ศกร.กศน. หรือไม่

(64) ชักชวน

(-) ไม่ชักชวน

ส่วนที่ 3 บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตฯ ในการสนับสนุนภารกิจของศูนย์ ศกร.กศน.

1. ท่านคิดว่าที่ผ่านมาสถานเอกอัครราชทูตฯ ได้มีส่วนสนับสนุนกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. มากน้อยเพียงใด (ระดับ 5 = มากที่สุด ระดับ 4 = มาก ระดับ 3 = ปานกลาง ระดับ 2 = น้อย ระดับ 1 = น้อยมาก)

5	4	3	2	1
24	24	9	0	0

หมายเหตุ ไม่ระบุ จำนวน 7 ราย

2. ท่านเห็นว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีส่วนสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ ศกร.กศน. หรือไม่

(57) ใช่

(-) ไม่ใช่

(7) ไม่แน่ใจ

3. รูปแบบการสนับสนุนของสถานเอกอัครราชทูตฯ ต่อกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. ในความคาดหวังของท่าน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(45) งบประมาณ

(49) การประชาสัมพันธ์

(38) การส่งผู้แทนเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสต่างๆ

(42) สื่อการเรียนการสอน

(35) การฝึกอบรมให้กับบุคลากร/นักศึกษา

(2) อื่นๆ

4. ลักษณะกิจกรรมของศูนย์ ศกร.กศน. ที่เห็นว่าสถานเอกอัครราชทูตฯ ควรมีส่วนสนับสนุนมากที่สุด

(56) การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย

(26) การฝึกวิชาชีพที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

(28) การเรียนการสอนทางวิชาการ

(29) การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร

(4) อื่นๆ โปรดระบุ (ด้านเอกสารและความช่วยเหลือต่างๆ ด้านกฎหมาย, จัดหาบุคลากรสอนดนตรีไทย, ให้ความรู้แก่ประชาชนคนไทยในนอร์เวย์ เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับ ความเป็นอยู่ในนอร์เวย์มากกว่านี้, สนับสนุนคนนอร์เวย์ให้รู้จักหัตถกรรมหรือผ้าไทยมากขึ้น)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (หากมี)

- เห็นควรว่า สอท. ควรสนับสนุนและเรียกประชุมสมาคมที่เป็นประโยชน์กับคนไทยที่นี่
- อยากให้สถานทูตฯ จัดการพบปะระหว่างสมาคมไทยต่างๆ ปีละครั้ง เพื่อพบปะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกัน
- ให้ สอท. มีบทบาทสำคัญต่อสมาคมต่างๆ มากขึ้น
- อยากให้มีมากขึ้นกว่านี้ในด้านการส่งเสริมบุคลากร (ดนตรีไทย)
- แกะสลัก, งานฝีมือ
- อยากให้ทาง สอท. ช่วยเหลือเรื่องงบประมาณ เพราะดูโดยรวมแล้ว เหมือนจะได้รับสนับสนุนน้อยอยู่
- อยากให้ทาง สอท. มาเยี่ยมชาวไทยที่อยู่แถบอีสต์โพลด์ อย่างสม่ำเสมอ และประชาสัมพันธ์ให้คนไทยเข้าร่วมการมาพบ/ให้ความรู้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้
- อยากให้ทุกสมาคมทำกิจกรรมร่วมกัน พบปะกัน ประชุม และอบรมด้วยกัน จะได้ทราบว่าในประเทศนอร์เวย์มีสมาคมอะไรบ้าง ใครเป็นผู้ดูแล มีกิจกรรมใดในสมาคมกลุ่มนั้นๆบ้าง ที่เป็นประโยชน์
- ดีมากค่ะ
- อบรมให้ความรู้คนไทยในต่างแดน

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล
28 มีนาคม 2558

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายพงศ์ปราชน์ มากแจ้ง

วันเดือนปีเกิด

1 เมษายน 2517

ประวัติการศึกษา

- อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาสเปน) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Estudios Internacionales (International Studies),
Escuela Diplomática (Diplomatic School), Spain

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2538	เจ้าหน้าที่การทูต 3 กองรับรอง กรมพิธีการทูต
พ.ศ. 2541	เจ้าหน้าที่การทูต 4 กองลาตินอเมริกา กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
พ.ศ. 2542	เลขานุการตรี สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเม็กซิโก
พ.ศ. 2543	เลขานุการโท สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเม็กซิโก
พ.ศ. 2546	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเม็กซิโก
พ.ศ. 2546	เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองลาตินอเมริกา กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้
พ.ศ. 2547	เลขานุการเอก สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปราก
พ.ศ. 2552	เจ้าหน้าที่การทูต 6 สำนักงานเลขานุการกรมยุโรป
พ.ศ. 2553	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) สำนักงานเลขานุการกรมยุโรป
พ.ศ. 2555	หัวหน้าสำนักงานหนังสือเดินทางชั่วคราว อุบลราชธานี กรมการกงสุล
พ.ศ. 2556	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองยุโรป 2 กรมยุโรป
พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน	อัครราชทูตที่ปรึกษา (นักการทูตชำนาญการพิเศษ)
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล

ตำแหน่งปัจจุบัน

อัครราชทูตที่ปรึกษา (นักการทูตชำนาญการพิเศษ)
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงออสโล